โรงเรียนจอมสุรางค์อุปถัมภ์
เลขรับ 1800
วันที่ 29 ส.ค. 2565
เวลา.....

ที่ ศธ ๐๔๓๑๘/ว๒๓๐๘

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
พระนครศรีอยุธยา
โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย ๕๓ หมู่ ๒
ถนนป่าโทน พระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐

๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๕

เรื่อง คู่มือแนวทางการดำเนินงานโครงการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ สู่การปฏิบัติ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย คู่มือแนวทางการดำเนินงาน จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีนโยบายขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ สู่การปฏิบัติ วัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้เรียน มีทัศนคติที่ดีต่อบ้านเมือง มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง มีคุณธรรม มีงานทำ มีอาชีพและเป็นพลเมืองดี

ในการนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ขอส่งคู่มือแนวทางการดำเนินงานโครงการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ สู่การปฏิบัติ เพื่อใช้เป็นแนวทางเดียวกันให้เกิดประโยชน์สูงสุดและเป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่อง โดยสามารถดาวน์โหลดเอกสารคู่มือผ่าน QR Code ท้ายหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวอมรรัตน์ โพธิ์เพชร)
รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปฏิบัติราชการแทน
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา

เรียน ผู้อำนวยการ เพื่อ
☑ **๑. ทราบ**
☑ **๒. สมควรมอบฝ่าย** วิชาการ
พิจารณา/ดำเนินการ
☐ ๓. .....
.....
...../29 ส.ค. 2565

ทราบ
มอบ ☑ วิชาการ ☐ งบประมาณและแผนงาน
☐ บุคคล ☐ ทั่วไป
☐ สำนักงานผู้อำนวยการ
.....
.....
๓๐ / ส.ค. / ๖๕

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
โทร. ๐ ๓๕๘๘ ๑๒๒๐
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : spm@spmay.go.th

-ทราบ/ขอสำเนา ๑ ชุด
-แจ้งครูในกลุ่มสาระฯทุกกลุ่ม
ทราบและศึกษาคู่มือดังกล่าว
เพื่อเป็นแนวทางในการนำมา
จัดการเรียนการสอน
๓๐ ส.ค. ๒๕๖๕

ดาวน์โหลดคู่มือ

30 ส.ค. 65

แนวทางการดำเนินงาน
โครงการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ สู่การปฏิบัติ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
Office of the Basic Education Commission.

คำนำ

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีนโยบายขับเคลื่อนการดำเนินงานน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในทศวรรษที่ ๑๐ สู่การปฏิบัติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้เรียน มีหัตนคติที่ดีต่อบ้านเมือง มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง – มีคุณธรรม มีงานทำ - มีอาชีพ และเป็นพลเมืองดี เพื่อให้การดำเนินการขับเคลื่อนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน บรรลุตามวัตถุประสงค์ การจัดทำแนวทางการดำเนินงานเป็นการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ๔ ด้าน คือ มีหัตนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง - มีคุณธรรม มีงานทำ-มีอาชีพ และเป็นพลเมืองดี ผ่านการปฏิบัติกิจกรรมวิถีคนดี คุณธรรมนำชีวิต หนึ่งผู้เรียนหนึ่งอาชีพ และจิตอาสาด้วยหัวใจ โดยจะลงสู่การปฏิบัติในโรงเรียนนำร่อง ๕๘๔ โรงเรียนทั่วผู้ในกลุ่มพัฒนาโครงการโรงเรียนพระราชดำริและโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ จำนวน ๑๙ กลุ่มโรงเรียน ขับเคลื่อนผ่านเขตพื้นที่การศึกษา ร่วมกันถอดบทเรียนและค้นหาแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เพื่อเป็นต้นแบบและขยายผลกับโรงเรียนทั่วไป จำนวน ๒๔,๒๑๕ แห่ง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เชื่อมั่นเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารแนวทางการดำเนินงานเป็นการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในทศวรรษที่ ๑๐ สู่การปฏิบัติที่จัดทำขึ้นนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานให้แก่ผู้เรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์มีหัตนคติที่ดีต่อบ้านเมือง มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง มีคุณธรรม มีงานทำ มีอาชีพ และเป็นพลเมืองดีต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สารบัญ

	หน้า
บทที่ ๑ บทนำ	๑
บทที่ ๒ กระบวนการดำเนินงาน และบทบาทหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง	๕
บทที่ ๓ แนวทางการดำเนินงาน	๙
บทที่ ๔ การนิเทศ กำกับ ติดตาม	๕๙
ภาคผนวก	

บทที่ ๑

บทนำ

ความสำคัญและความเป็นมา

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราวุธ พระมหากษัตริยาธิราช เจ้าแห่งสยามมกุฎราชกุมาร ทรงมีพระราชดำริที่จะสืบสานพระราชปณิธานในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหาราช บรมนาถบพิตร พระบิดาผู้ล่วงลับไปแล้ว ในการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาประเทศ ในหลายๆ ด้าน

วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานในการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ สู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เป้าหมายการดำเนินงาน

๑. ระยะที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๕

สถานศึกษาในกลุ่มพัฒนาโรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริและโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน ๔๘๔ โรงเรียน น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ สู่การปฏิบัติ

๒. ระยะที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๖

๒.๑ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ สู่การปฏิบัติครบทุกสถานศึกษา

๒.๒ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาส่งเสริมสนับสนุนการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ ทุกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑.ผู้เรียนมี ความรู้ ความเข้าใจ เจตคติที่ดี มีจิตสำนึกที่ดีและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ ทั้ง ๔ ด้าน

๒.ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา มีความรู้ความเข้าใจ มีเจตคติที่ดี สามารถสร้างจิตสำนึกและปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ ๑๐

๓.สถานศึกษา มีแนวทางการดำเนินงาน มีส่วนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และภาคีเครือข่าย ในการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ สู่การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

๔.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีแนวทางในการส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ สู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

๕.สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีแนวทางในการขับเคลื่อนให้เกิดการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ สู่การปฏิบัติ

นิยามศัพท์

พระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ หมายถึง พระบรมราโชบายด้านการศึกษาทั้ง ๔ ด้าน ได้แก่ มีหัตบดสิ่งที่ดูแลต้องส่งต่อบ้านเมือง มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง – มีคุณธรรม มีงานทำ – มีอาชีพ การเป็นพลเมืองดี

มีหัตบดสิ่งที่ดูแลต้องส่งต่อบ้านเมือง หมายถึง ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจต่อบ้านเมือง ยึดมั่นในศาสนา มั่นคงในสถาบันพระมหากษัตริย์ และมีความเอื้ออาทรต่อครอบครัวและชุมชนของตน

มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง – มีคุณธรรม หมายถึง ผู้เรียนรู้จักรู้จักแยกแยะดีและชั่ว ปฏิเสธสิ่งที่ผิด ปฏิบัติแต่สิ่งที่ดีงาม และช่วยกันสร้างคนดีให้แก่บ้านเมือง

มีงานทำ – มีอาชีพ หมายถึง การเลี้ยงดูลูกหลานในครอบครัวหรือการฝึกฝนอบรมในสถานศึกษาต้องมุ่งให้เด็กรักงาน ใฝ่งาน ทำงานจนสำเร็จ การฝึกฝนอบรมทั้งในหลักสูตรและนอกหลักสูตรต้องมุ่งหมายให้ผู้เรียนทำงานเป็นมีงานทำในที่สุด และต้องสนับสนุนผู้สำเร็จหลักสูตรมีอาชีพ มีงานทำ และสามารถเลี้ยงตัวเองและครอบครัวได้

การเป็นพลเมืองดี หมายถึง การเป็นพลเมืองดี เป็นหน้าที่ของทุกคน ครอบครัว สถานศึกษาและสถานประกอบการต้องส่งเสริมให้ทุกคนมีโอกาสทำหน้าที่พลเมืองดี และการเป็นพลเมืองดีคือ "เห็นอะไรที่จะทำเพื่อบ้านเมืองได้ก็ต้องทำ" เช่น งานอาสาสมัครงานบำเพ็ญประโยชน์ งานสาธารณสุขฯ ให้ทำด้วยความมีน้ำใจ และความเอื้ออาทร

บทที่ ๒
กระบวนการดำเนินงานและบทบาทหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง

การน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในทศวรรษที่ ๓๐ สู่การปฏิบัติของสถานศึกษา โดยกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้อง ทั้งในระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ซึ่งมีกระบวนการดำเนินงาน ๕ ขั้น ดังนี้

๑. สร้างความตระหนัก
๒. ดำเนินงาน
๓. กำกับ ติดตาม
๔. สรุป รายงานและนำเสนอผล

๑. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีบทบาทหน้าที่ในการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในทศวรรษที่ ๓๐ สู่การปฏิบัติ โดยสนับสนุนและส่งเสริมให้สำนักงานเขตพื้นที่ และสถานศึกษาดำเนินการขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรมตามกระบวนการดำเนินงาน ดังนี้

๑.๑ สร้างความตระหนัก

กำหนดและประกาศนโยบายแนวทางการดำเนินงาน ส่งเสริม และสนับสนุนการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในทศวรรษที่ภาคที่ ๓๐ สู่การปฏิบัติ โดยให้มีการขับเคลื่อนอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรม

๑.๒ ดำเนินงาน

๑.๒.๑ จัดทำแนวทางการดำเนินงานขับเคลื่อน "การน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในทศวรรษที่ภาค ๓๐ ด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ"

๑.๒.๒ ส่งเสริม สนับสนุน และเสนอแนะแนวทางให้คำปรึกษา เกี่ยวกับการดำเนินงานตามนโยบาย

๑.๓ กำกับ ติดตาม

กำกับ ติดตามการดำเนินงาน และขับเคลื่อนการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในทศวรรษที่ภาค ๓๐ สู่การปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ตั้งไว้

๑.๔ สรุป รายงานและนำเสนอผล

๑.๔.๑ รวบรวม วิเคราะห์ สรุป รายงานผลข้อมูลที่ได้รับจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในทศวรรษที่ภาค ๓๐ สู่การปฏิบัติ

๑.๔.๒ จัดให้มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำเสนอวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices)

๑.๔.๓ จัดทำข้อมูลสารสนเทศ และเผยแพร่สู่สาธารณชน

๑.๔.๔ ประสานความร่วมมือเครือข่ายให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานในระดับกลุ่มเขตพื้นที่ (Cluster)

๒. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีบทบาทหน้าที่ในการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ สู่การปฏิบัติตามกระบวนการดำเนินงาน ดังนี้

๒.๑ สร้างความตระหนัก

มอบนโยบาย สร้างการรับรู้ เข้าใจ และสร้างความตระหนักให้กับเจ้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในสังกัด

๒.๒ ดำเนินการ

๒.๒.๑ ดำเนินการขับเคลื่อนการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ สู่การปฏิบัติของกลุ่มสถานศึกษาในสังกัด ในพื้นที่รับผิดชอบให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๒.๒ ส่งเสริม สนับสนุน ให้คำปรึกษาแนะนำในการดำเนินงาน แก่สถานศึกษา ในการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ สู่การปฏิบัติให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ตั้งไว้

๒.๒.๓ พัฒนาองค์ความรู้ในการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ สู่การจัดการเรียนการสอน และประสานความร่วมมือเครือข่ายให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ในระดับกลุ่มเขตพื้นที่ (Cluster) และระดับจังหวัด

๒.๓ กำกับ ติดตาม

ดำเนินการนิเทศ ติดตาม การดำเนินงานการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ สู่การปฏิบัติของสถานศึกษา ให้บรรลุวัตถุประสงค์ และสร้างขวัญกำลังใจแก่สถานศึกษา

๒.๔ สรุป รายงานและนำเสนอผล

๒.๔.๑ รวบรวม วิเคราะห์ ถอดบทเรียน สรุป รายงานผลข้อมูลที่ได้รับจากสถานศึกษา และเสนอแนะแนวทางการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ สู่การปฏิบัติและรายงานผลการดำเนินงานต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๒.๔.๒ จัดให้มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำเสนอวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ในเขตพื้นที่การศึกษา และเขตตรวจราชการ (Cluster)

๓. สถานศึกษา

สถานศึกษามีบทบาทหน้าที่ในการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ สู่การปฏิบัติตามกระบวนการดำเนินงาน ดังนี้

๓.๑ สร้างความตระหนัก

ประชาสัมพันธ์ และกระตุ้นให้ ผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และภาคีเครือข่าย เกิดความรู้ความเข้าใจและนำไปสู่การปฏิบัติในชีวิตประจำวันตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ ๑๐

๓.๒ ดำเนินการ

สถานศึกษา ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ สู่การปฏิบัติ โดยสอดแทรกลักษณะวิเคราะห์และจำแนกกิจกรรมที่มีการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานตามที่สถานศึกษาดำเนินการอยู่แล้ว หรือออกแบบกิจกรรมใหม่ให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดของกิจกรรมทั้ง ๕ กิจกรรม ประกอบด้วย

วิถีคนดี : มีหัวคนดีที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง
มีคุณธรรมนำชีวิต : มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง – มีคุณธรรม
หนึ่งผู้เรียน หนึ่งอาชีพ : มีงานทำ – มีอาชีพ
จิตอาสาด้วยหัวใจ : กรณีบทพลเมืองดี

๓.๓ กำกับ ติดตาม

๓.๓.๑ ดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูในการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ สู่การปฏิบัติ

๓.๓.๒ จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เสนอแนะแนวทางในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ในการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ สู่การปฏิบัติ

๓.๔ สรุป รายงานและนำเสนอผล

ประเมิน วิเคราะห์ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ สู่การปฏิบัติ และรายงานผลการดำเนินงานและนำเสนอผลงานของสถานศึกษาต่อหน่วยงานต้นสังกัด

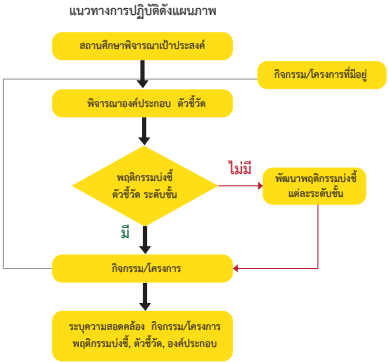
บทที่ ๓

แนวทางการดำเนินงาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักในพระมหากรุณาธิคุณ ในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ จึงน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข จึงได้จัดทำแนวทางดำเนินงาน สำหรับสถานศึกษา ผ่านกิจกรรม ๕ กิจกรรม ประกอบด้วย

๑. วิถีคนดี : มีวัฒนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง
๒. มีคุณธรรมนำชีวิต : มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง – มีคุณธรรม
๓. หนึ่งผู้เรียน หนึ่งอาชีพ : มีงานทำ – มีอาชีพ
๔. จิตอาสาด้วยหัวใจ : การเป็นพลเมืองดี

แผ่นกิจกรรมประกอบด้วย องค์ประกอบ ตัวชี้วัด ตัวอย่างพฤติกรรมบ่งชี้ ตัวอย่างกิจกรรม ข้องอย และหลักฐาน ที่สถานศึกษาสามารถนำไปเป็นแนวทางสำหรับการปฏิบัติ โดยสถานศึกษาสามารถวิเคราะห์และจำแนกกิจกรรมที่ได้มีการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามที่สถานศึกษาดำเนินการอยู่แล้ว หรืออาจจะออกแบบกิจกรรมใหม่ให้สอดคล้องกับองค์ประกอบ ตัวชี้วัด พฤติกรรมบ่งชี้ โดยพิจารณาให้เหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน ทั้ง ๕ กิจกรรม ซึ่งมีแนวทางปฏิบัติตามแผนภาพ ดังนี้

แผนภาพ การน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ สู่การปฏิบัติของสถานศึกษา

วิถีคนดี : มีศีลคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง

กิจกรรมวิถีคนดี : มีศีลคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง เป็นกิจกรรมที่พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจและตระหนักต่อความสำคัญต่อชาติบ้านเมือง ยึดมั่นในศาสนา มั่นคงในสถาบันพระมหากษัตริย์ มีความเอื้ออาทรต่อครอบครัวและชุมชนของตน มี ๔ องค์ประกอบ คือ ๑) ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจต่อบ้านเมือง ๒) ยึดมั่นในศาสนา ๓) มั่นคงในสถาบันพระมหากษัตริย์ และ ๔) มีความเอื้ออาทรต่อครอบครัวและชุมชนของตน เพื่อให้การขับเคลื่อนและการดำเนินกิจกรรมเป็นไปในทิศทางเดียวกัน จึงกำหนดคำนิยามเชิงปฏิบัติการ ดังนี้

ความรู้ความเข้าใจต่อชาติบ้านเมือง หมายถึง การปฏิบัติตนตามกฎหมาย กฎระเบียบ กฎหมาย การแสดงออกตามวัฒนธรรมประเพณี การเข้าร่วมหรือมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับต่อชาติบ้านเมือง และการชักชวน ไม่นำเข้าให้ผู้อื่นปฏิบัติตามกฎกติกา กฎระเบียบ กฎหมาย วัฒนธรรมประเพณีของครอบครัว ชุมชนและชาติบ้านเมือง

ยึดมั่นในศาสนา หมายถึง การปฏิบัติตามหลักและคำสอนของศาสนาที่นับถือ การเข้าร่วมหรือมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนาด้วยความเต็มใจหรือศรัทธาและการชักชวน ไม่นำเข้าให้ผู้อื่นปฏิบัติตามหลักและคำสอนของศาสนาที่นับถือ เข้าร่วมหรือมีส่วนร่วมเกี่ยวกับกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนา

มั่นคงในสถาบันพระมหากษัตริย์ หมายถึง การกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมที่แสดงถึงความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของสถาบันพระมหากษัตริย์ การแสดงถึงความรักและเทิดทูนในสถาบันพระมหากษัตริย์ และเข้าร่วมหรือมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ และการไม่นำเข้าให้ผู้อื่นร่วมทำกิจกรรมที่แสดงถึงความรักและเทิดทูนในสถาบันพระมหากษัตริย์

มีความเอื้ออาทรต่อครอบครัวและชุมชนของตน หมายถึง การมีความตระหนักและมีพฤติกรรมในการเป็นผู้มีความโอบอ้อมอารีและคำนึงถึงผลที่เกิดขึ้นต่อตนเองและผู้อื่น การเป็นคนอย่างที่ดีในการเป็นคนที่มีความโอบอ้อมอารีและคำนึงถึงผลที่เกิดขึ้นต่อตนเองและผู้อื่น และการชักชวนหรือไม่นำเข้าให้ผู้อื่นเห็นคุณค่าของการเป็นคนที่มีความโอบอ้อมอารีและคำนึงถึงผลที่เกิดขึ้นต่อตนเองและผู้อื่นทั้งในครอบครัว โรงเรียน ชุมชนและสังคม

วิถีคนดี : มีทัศนคติที่ดีต่อบ้านเมือง

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ตัวอย่างพฤติกรรมบ่งชี้	ตัวอย่างกิจกรรม	ร่องรอย/หลักฐาน
ความรู้ความเข้าใจต่อชาติบ้านเมือง	๑. การปฏิบัติตามกฎกติกาภูระเบียบกฎหมายของครอบครัว ชุมชน และชาติบ้านเมือง ๒. การแสดงออกตามวัฒนธรรมประเพณี และเข้าร่วมหรือมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับต่อชาติบ้านเมือง ๓. การจักขวนให้เข้าใจผู้อื่นปฏิบัติตามกฎกติกาภูระเบียบกฎหมาย วัฒนธรรมประเพณีของครอบครัว ชุมชน และชาติบ้านเมือง	**ปฐมวัย** - ปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียน - ยิ้มง่าย ไหว้สวย กราบงาม - พูดชักชวนเพื่อนให้รักวัฒนธรรมประเพณีในท้องถิ่นได้ตามวัย - เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมประหาปิไตยในห้องเรียนและในโรงเรียน - ปฏิบัติตนตามประเพณีวัฒนธรรม อย่างเหมาะสมกับบริบทของชุมชน - ปฏิบัติตามข้อตกลงในการทำกิจกรรมประชาธิปไตย - ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้ตามกาลเทศะ *อาๆ **ชั้น ป.๑ - ป.๓** - ปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียนและกรรมการกฎระเบียบของโรงเรียน/ชุมชน - ยิ้มง่าย ไหว้สวย กราบงาม - เข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น - ร้องเพลงชาติได้อย่างถูกต้อง - มารยาทงาม มีน้ำใจ สื่อสารได้สมวัย - ทำความสารพสามศาสนาที่ตนนับถือ - ปฏิบัติตนตามประเพณีวัฒนธรรม อย่างเหมาะสมกับบริบทของชุมชน - ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง	- กิจกรรมหน้าเสาธง - กิจกรรมวันสำคัญของชาติ - กิจกรรมการร่วมทำพนพธ์ข้อตกลงของห้องเรียน - กิจกรรมการศึกษานอกสถานที่ - กิจกรรมการเล่านิทาน - กิจกรรมการเล่นบทบาทสมมติ - กิจกรรมการจัดทำโครงงานคุณธรรมและการนำเสนอ - กิจกรรมสมุดบันทึกความดี - กิจกรรมได้มาที่ - กิจกรรมการแสดงละคร - กิจกรรมอลูกเสือ-เนตรนารี/ผู้นำเพื่อประโยชน์ - กิจกรรมนักศึกษาวิชาทหาร - กิจกรรมสารธรรมประโยชน์ - กิจกรรมค่ายอาสาคนคุณธรรม - กิจกรรมคืนคุณธรรมสู่ห้องเรียน - กิจกรรมเครือข่ายผู้นำเยาวชน - กิจกรรมโฮมรูม - กิจกรรมสภานักเรียน	- โครงการ - กิจกรรม - ภาพถ่าย - เกียรติบัตร และใส่รางวัล - ชิ้นงาน - ผลงาน ผู้เรียน - รายงาน โครงการหรือกิจกรรม - แผนการจัดประสบการณ์ ระดับปฐมวัย - สารนิทัศน์ - บ้ายนิเทศ - แฟ้มสะสมผลงาน - สมุดบันทึก - เอกสาร ประชาสัมพันธ์ - วิดีทัศน์ - สมุดบันทึกพฤติกรรม - สมุดบันทึกความดี - บันทึกข้อตกลง - ฯลฯ

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ตัวอย่างพฤติกรรมบ่งชี้	ตัวอย่างกิจกรรม	ร่องรอย/หลักฐาน
		- ฯลฯ **ชั้น ป.๔ - ป.๖** - ปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียนและเคารพกฎระเบียบของโรงเรียนและสังคม - ยิ้มง่าย ไหว้สวย กราบงาม - สื่อสารเหมาะสมตามกาลเทศะ - ปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมประเพณี ตามบริบทของท้องถิ่น - เข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญของชาติ - บอกแนวทางปฏิบัติตนที่ถูกต้องของการเป็นผู้มีความรักชาติแก่บุคครอบข้าง - ร่วมกิจกรรม รณรงค์เกี่ยวกับกฎกติกา กฎระเบียบ กฎหมาย วัฒนธรรมประเพณีของครอบครัว ชุมชนและชาติบ้านเมือง - จัดและเข้าร่วมกิจกรรมโครงงานคุณธรรม - แสดงความคิดเห็นในทางสร้างสรรค์ - ทำความเคารพตามศาสนาที่ตนนับถือ - ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง - ปฏิบัติตนตามสิทธิของตนเอง - ฯลฯ **ชั้น ม.๑ - ม.๓** - กระเคารพและปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน และสังคม - ร่วมกิจกรรมค่ายเยาวชนคนดีศรีตามวิถีประชาธิปไตย - พูดเพราะ ทักทาย ยิ้มง่าย ไหว้	- กิจกรรมตามประเพณี และวัฒนธรรมท้องถิ่น - กิจกรรมการเยี่ยมบ้านผู้เรียน - กิจกรรมมัคคุเทศก์น้อย - กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในห้องเรียน - กิจกรรมหนูน้อยมารยาทงาม - กิจกรรมจิตสาธารณะ - กิจกรรมชุมนุม / ค่ายยาสา - กิจกรรมพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย - กิจกรรมศึกษาสถานที่ทางสังคมที่สำคัญ - กิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม ประเพณีของครอบครัว และชุมชน -ฯลฯ	

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ตัวอย่างพฤติกรรมบ่งชี้	ตัวอย่างกิจกรรม	ร่องรอย/หลักฐาน
		สวย มารยาทงาม - ปฏิบัติตนตามกฎหมายชาติบ้านเมือง - ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง - ปฏิบัติตนตามสิทธิของตนเอง - เข้าร่วมกิจกรรมตามวัฒนธรรมประเพณี ของครอบครัว ชุมชน และสังคม - ร่วมกิจกรรมวิชาการ ค่าย คุณธรรม -ฯลฯ **ขั้น ม.๔ - ม.๖** - ปฏิบัติตนตามกฎกติกา เคารพกฎและปฏิบัติตนตามระเบียบของครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และชาติบ้านเมือง - ร่วมกิจกรรมค่ายเยาวชนคนดีตามวิถีประชาธิปไตย - ยิ้มง่าย ทักทาย ไหว้สวย มารยาทงาม และแสดงออกถึงพฤติกรรมตามวิถีไทย - บอกแนวทางปฏิบัติตนที่ถูกต้องของการเป็นผู้มีความรักชาติแก่บุคคลรอบข้าง - จัดทำโครงงานคุณธรรม/จริยธรรม โครงงานพัฒนาจิตคุณและการนำเสนอ/โครงงานอัตลักษณ์ท้องถิ่น - บอกแนวทางและเป็นแบบอย่างที่ดี ในการปฏิบัติตนตามระเบียบของครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และชาติบ้านเมือง - ฯลฯ		

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ตัวอย่างพฤติกรรมบ่งชี้	ตัวอย่างกิจกรรม	ร่องรอย/หลักฐาน
ยึดมั่นในศาสนา	๑. การปฏิบัติตามหลักและคำสอนของศาสนาที่นับถือ ๒. การเข้าร่วมหรือมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนาด้วยความเต็มใจหรือศรัทธา ๓. การชักชวนโน้มน้าวให้ผู้อื่นปฏิบัติตามหลักและคำสอนของศาสนาที่นับถือ เข้าร่วมหรือมีส่วนร่วมเกี่ยวกับกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนา	**ปฐมวัย** - ปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ - เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนาอย่างมีความสุข - ชักชวนให้ผู้อื่นปฏิบัติตามหลักและคำสอนของศาสนาที่นับถือได้เหมาะสมตามวัย - มารยาทงามเข้าร่วมกิจกรรมทางด้านศาสนา /วัฒนธรรมประเพณี - ร่วมกิจกรรมสำคัญทางศาสนาที่ตนนับถือ - ฯลฯ **ชั้น ป.๑ - ป.๓** - ร่วมกิจกรรมสำคัญทางศาสนาที่ตนนับถือ - ปฏิบัติตนตามหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ - ยิ้มง่าย ไหว้สวย มารยาทงาม มีน้ำใจ สื่อสารได้ดีนัก - ฯลฯ **ชั้น ป.๔ - ป.๖** - ศึกษาคำสอนของศาสนาที่ตนนับถืออย่างถ่องแท้ - นำหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน - เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนาที่ตนนับถือ - เชิญชวนผู้อื่นให้ปฏิบัติตามหลักทางศาสนาและเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาอย่างสร้างสรรค์ - ยอมรับแสดงแสดงความคิดเห็นในทางสร้างสรรค์ - ปฏิบัติตนตามหลักศาสนาและนอกสถานที่ - กิจกรรมการเล่านิทาน - กิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติ - กิจกรรมโครงงานคุณธรรม - กิจกรรมสมุดบันทึกความดี - กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาที่ตนนับถือ - กิจกรรมการศึกษานอกสถานที่ - กิจกรรมการเล่านิทาน - กิจกรรมการแสดงละคร - กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี/ผู้บำเพ็ญประโยชน์ - กิจกรรมนักศึกษาวิชาทหาร - กิจกรรมสาธารณประโยชน์ - กิจกรรมค่ายอยู่รวมคนคุณธรรม - กิจกรรมสืบคุณธรรมสู่ห้องเรียน - กิจกรรมเครือข่ายผู้บำเพ็ญตน - กิจกรรมโฮมรูม - กิจกรรมการเยี่ยมบ้าน - กิจกรรมสร้างความสุขด้วยสมาธิ - กิจกรรมของหายได้คืน	- โครงการ - กิจกรรม - ภาพถ่าย - เกียรติบัตร และโล่รางวัล - โครงงาน - ชิ้นงาน - สมุดงาน ผู้เรียน - บันทึกความดี -กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน - แบบรายงานโครงการ - ฯลฯ

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ตัวอย่างพฤติกรรมบ่งชี้	ตัวอย่างกิจกรรม	ร่องรอย/หลักฐาน
		ร่วมกิจกรรมสำคัญทางศาสนาที่ตนนับถือ - ฯลฯ **ชั้น ม.๑ - ม.๓** - ศึกษาคำสอนของศาสนาที่ตนนับถืออย่างถ่องแท้ - นำหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน - เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนาที่ตนนับถือ - เชิญชวนผู้อื่นให้ปฏิบัติตามหลักทางศาสนาและเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาอย่างสร้างสรรค์ - ยอมรับและแสดงความคิดเห็นในทางสร้างสรรค์ - เข้าร่วมและนำเสนอกิจกรรมทางศาสนาที่ชัดเจน ๆ ด้วยความเต็มใจและศรัทธา - ฯลฯ **ชั้น ม.๔ - ม.๖** - แนะนำผู้อื่นให้ปฏิบัติตนเป็นผู้มีสมัมมาศาสนาอย่างถูกต้อง - จัดทำโครงงานคุณธรรม/โครงงานพัฒนาจิตคุณและการนำเสนอ - ร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ชัดเจนๆ ด้วยความเต็มใจและศรัทธา - ฯลฯ	- กิจกรรมการปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียน/สถานศึกษา/ครอบครัวและชุมชน - กิจกรรมโรงเรียนวิถีพุทธ - กิจกรรมธรรมศึกษา - กิจกรรมเรื่องเล่าเร้าพลัง - ฯลฯ	
มั่นคงในสถาบันพระมหากษัตริย์	๑. การกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมที่แสดงถึงความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของสถาบันพระมหากษัตริย์	**ปฐมวัย** - เข้าแถวเคารพธงชาติ - แสดงความจงรักภักดีในสถาบันพระมหากษัตริย์ได้เหมาะสมตามวัย - ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ได้เหมาะสมตามวัย	- กิจกรรมหน้าเสาธง - กิจกรรมวันสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ - กิจกรรมการศึกษานอกสถานที่ - กิจกรรมการเล่านิทาน	- โครงการ - กิจกรรม - ภาพถ่าย - เกียรติบัตรและใส่รางวัล - โครงงาน - ชิ้นงาน - ผลงาน

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ตัวอย่างพฤติกรรมบ่งชี้	ตัวอย่างกิจกรรม	ร่องรอย/หลักฐาน
	๒. การแสดงถึงความรักและเทิดทูนในสถาบันพระมหากษัตริย์ ๓. เข้าร่วมหรือมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์	- สามารถปฏิบัติตนต่อหน้าพระบรมฉายาลักษณ์ได้อย่างเหมาะสม - ฯลฯ **ชั้น ป.๑ - ป.๓** - ร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี - ถวายความเคารพอย่างถูกต้อง - มีความรู้เบื้องต้นที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ - มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่แสดงออกเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ - เมื่อได้ยินเพลงชาติไทยและเพลงสรรเสริญพระบารมีได้ยืนตรง - ฯลฯ **ชั้น ป.๔ - ป.๖** - สนใจและเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ - รักและภาคภูมิใจในความเป็นไทยและจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ - เข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสาพระราชทาน - ศึกษาพระราชกรณียกิจและนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน - สามารถจัดกิจกรรมหรือนิทรรศการ / ป้ายนิเทศ ที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ - ฯลฯ **ชั้น ม.๑ - ม.๓** - สนใจและเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ - รักและภาคภูมิใจในความเป็น	- กิจกรรมบทบาทสมมติ - การจัดทำโครงงานคุณธรรม - กิจกรรมสมุดบันทึกความดี - กิจกรรมให้ราศี - กิจกรรมการแสดงละคร - กิจกรรมอลูกเสือ-เนตรนารี/ผู้นำเพื่อประโยชน์ - กิจกรรมนักศึกษาวิชาทหาร - กิจกรรมสาธารณประโยชน์ - กิจกรรมค่ายพุทธบุตร - กิจกรรมสืบสานวัฒนธรรมคนคุณธรรม - กิจกรรมสืบสานวัฒนธรรมสู่ท้องเรียน - กิจกรรมเครือข่ายผู้นำนาฬวาน - กิจกรรมโฮมรูม - กิจกรรมการเยี่ยมบ้าน - กิจกรรมหลัก ๖ กิจกรรม (ปฐมวัย) - กิจกรรมค่านิยม ๑๒ ประการและปฏิบัติตามได้เหมาะสมตามวัย - กิจกรรมประกวดสุนทรพจน์ - กิจกรรมแต่งคำประพันธ์ - ฯลฯ	ผู้เรียน - แฟ้มสะสมผลงาน - บันทึกความดี - ฯลฯ

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ตัวอย่างพฤติกรรมบ่งชี้	ตัวอย่างกิจกรรม	ร่องรอย/หลักฐาน
		ไทยและจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ - เข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสาพระราชทาน - ศึกษาพระราชกรณียกิจและนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน - สามารถจัดกิจกรรมหรือนิทรรศการ / ป้ายนิเทศ ที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ - นำเสนอพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ให้ผู้อื่นรับรู้ - เข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ - ฯลฯ ชั้น ม.๔ - ม.๖ - สนใจและเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ - รักและภาคภูมิใจในความเป็นไทยและจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ - เข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสาพระราชทาน - ศึกษาพระราชกรณียกิจและนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน - สามารถจัดกิจกรรมหรือนิทรรศการ / ป้ายนิเทศ ที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ - นำเสนอพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ให้ผู้อื่นรับรู้ - เข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ - จัดทำโครงงานคุณธรรม/		

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ตัวอย่างพฤติกรรมบ่งชี้	ตัวอย่างกิจกรรม	ร่องรอย/หลักฐาน
		โครงงานพัฒนาจิตศุภและการนำเสนอและเผยแพร่ - ฯลฯ		
มีความเอื้ออาทรต่อครอบครัวและชุมชนของตน	๑. การมีความตระหนักและมีพฤติกรรมในการเป็นผู้มีความโอบอ้อมอารีและคำนึงถึงผลที่เกิดขึ้นต่อตนเองและผู้อื่นทั้งในครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และสังคม ๒. การเป็นแบบอย่างที่ดีในการเป็นคนที่มีความโอบอ้อมอารีและคำนึงถึงผลที่เกิดขึ้นต่อตนเองและผู้อื่นทั้งในครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และสังคม ๓. การรักษาน้ำหรือไม่มีน้ำใจผู้อื่นเห็นคุณค่าของการเป็นคนที่มีความโอบอ้อมอารีและคำนึงถึงผลที่เกิดขึ้นต่อตนเองและผู้อื่นทั้งในครอบครัว โรงเรียน ชุมชน	**ปฐมวัย** - ไม่สร้างความเดือดร้อนหรือก่อปัญหาต่างๆให้เกิดในครอบครัว -ปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว เชื่อฟังเมื่อการตักเตือนให้เหมาะสมสวยงาม - แบ่งปัน บริจาคอาหาร วัตถุสิ่งของและเครื่องใช้ต่างๆ ให้แก่กันผู้อื่น ให้เหมาะสมสวยงาม - มีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความช่วยเหลือ ความมีน้ำใจแบ่งปันต่อเพื่อนร่วมชั้นเรียน - ฯลฯ **ชั้น ป.๑ - ป.๓** - ช่วยเหลืองานบ้านต่าง ๆ ตามกำลังที่ทำได้ - รับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย - ช่วยเหลืองานห้องเรียน - เข้าร่วมกิจกรรมสำคัญในครอบครัวชุมชนของตนเอง - มีความเมตตากรุณา มีน้ำใจและช่วยเหลือแบ่งปันผู้อื่น - ฯลฯ **ชั้น ป.๔ - ป.๖** - มีน้ำใจ ใฝ่ในการให้ ทรัพย์และคอยช่วยเหลือผู้อื่นที่ได้รับความเดือดร้อน - เสือก วิเคราะห์ ปฏิบัติตามบุคคลที่เป็นแบบอย่างที่ดี - มีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็น	- กิจกรรมสายสัมพันธ์ครอบครัว - กิจกรรม "ปันสุข" - กิจกรรมการศึกษานอกสถานที่ - กิจกรรมการเล่านิทาน - กิจกรรมบทบาทสมมติ - กิจกรรมการจัดทำโครงงานคุณธรรม - กิจกรรมสมุดบันทึกความดี - กิจกรรมให้การที่ - กิจกรรมการแสดงละคร - กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี/ผู้นำเพื่อนประโยชน์ - กิจกรรมนักศึกษาวิชาทหาร - กิจกรรมสาธารณประโยชน์ - กิจกรรมครอบครัวคุณธรรม - กิจกรรมค่ายพุ่งคนคุณธรรม - กิจกรรมสืบคุณธรรมสู่ห้องเรียน - กิจกรรมเครือข่ายผู้นำเยาวชน - กิจกรรมโฮมรูม - กิจกรรมการเยี่ยม	- โครงการ - กิจกรรม - ภาพถ่าย - ชิ้นๆ - เกียรติบัตรและโล่รางวัล - โครงงาน - ชิ้นงาน - ผลงาน ผู้เรียน - ฯลฯ

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ตัวอย่างพฤติกรรมบ่งชี้	ตัวอย่างกิจกรรม	ร่องรอย/หลักฐาน
	และสังคม	อย่างสร้างสรรค์ในครอบครัว โรงเรียน ชุมชนและสังคม - ฯลฯ **ชั้น ม.๑ - ม.๓** - มีน้ำใจ มีไมตรีจิต หวังดีและคอยช่วยเหลือผู้อื่นที่ได้รับความเดือดร้อน - เลือก วิเคราะห์ ปฏิบัติตามบุคคลที่เป็นแบบอย่างที่ดี - มีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ในครอบครัว โรงเรียน ชุมชนและสังคม - แบ่งปัน บริจาคอาหาร วัตถุสิ่งของและเครื่องใช้ต่าง ๆ ให้แก่ผู้อื่น - ฯลฯ **ชั้น ม.๔ - ม.๖** - มีน้ำใจ มีไมตรีจิต หวังดีและคอยช่วยเหลือผู้อื่นที่ได้รับความเดือดร้อน - เลือก วิเคราะห์ ปฏิบัติตามบุคคลที่เป็นแบบอย่างที่ดี - มีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ในครอบครัว โรงเรียน ชุมชนและสังคม - แบ่งปัน บริจาคอาหาร วัตถุสิ่งของและเครื่องใช้ต่าง ๆ ให้แก่ผู้อื่น - ชักชวนบุคคลรอบข้างให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อสังคม - จัดทำโครงงานคุณธรรม/โครงงานพัฒนาจิตคุณและการนำเสนอ - ฯลฯ	บ้าน - กิจกรรมหนูน้อยมารยาทงาม - กิจกรรมอุ่นไอความดี - กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา - ฯลฯ	

ตัวอย่างการวิเคราะห์และจำแนกกิจกรรมวิถีคนดีของระดับปฐมวัย ดังนี้

สถานศึกษา ก. ดำเนินการวิเคราะห์กิจกรรมวิถีคนดี : มีทัศนคติที่ดีต่อบ้านเมือง

องค์ประกอบ : ความรู้ความเข้าใจต่อชาติบ้านเมือง

ตัวชี้วัด : ตัวชี้วัดที่ ๑. การปฏิบัติตนตามกฎกติกา กฎระเบียบ กฎหมายของครอบครัว ชุมชนและชาติบ้านเมือง

พฤติกรรมบ่งชี้ในระดับปฐมวัย : สถานศึกษามีการดำเนินกิจกรรมจนทำให้ผู้เรียนมีพฤติกรรม **ยิ้มง่าย ไหว้สวย กราบงาม** ซึ่งได้มีการดำเนินการอยู่แล้ว

กิจกรรม : สถานศึกษาได้ดำเนินการอยู่ ๓ กิจกรรม คือ **กิจกรรมหนูน้อยมารยาทงาม**

ร่องรอย และหลักฐาน : รายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ภาพถ่ายของผู้เรียนขณะทำกิจกรรม ฯลฯ

คุณธรรมนำชีวิต : มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง มีคุณธรรม

คุณธรรมนำชีวิต : มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง มีคุณธรรม เป็นกิจกรรมที่พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตนในพื้นฐานการทำความดี ในด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม ในการดำเนินชีวิตประจำวันอย่างมีความสุข รู้จักความรับผิดชอบชั่วดี มีน้ำใจและมีความรู้สึกนึกคิดที่ดีกับทุกคน มี ๔ องค์ประกอบ คือ ๑) รู้จักแยกแยะสิ่งที่ผิด – ชอบ ชั่ว – ดี ๒) ปฏิบัติสิ่งที่ชอบ สิ่งที่ดีงาม ๓) ปฏิเสธสิ่งที่ผิด สิ่งที่ชั่ว และ ๔) ช่วยกันสร้างคนดีให้แก่บ้านเมืองตัวชี้วัด เพื่อให้การรับเคลื่อนและการดำเนินกิจกรรมเป็นไปในทิศทางเดียวกัน จึงกำหนดคำนิยามเชิงปฏิบัติการ ดังนี้

รู้จักแยกแยะสิ่งที่ผิด – ชอบ ชั่ว – ดี หมายถึง เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในการเลือกปฏิบัติในสิ่งที่ควรกระทำและไม่ควรกระทำได้อย่างถูกต้อง และมีความคิดสร้างสรรค์ในการบอกถึงการกระทำสิ่งที่ไม่ดีและสิ่งที่ดีและสามารถตัดสินใจในการกระทำที่ถูกต้องเหมาะสม

ปฏิบัติสิ่งที่ชอบ สิ่งที่ดีงาม หมายถึง การปฏิบัติตนดำเนินชีวิตตามหลักคุณธรรมพื้นฐาน ๔ ประการ ได้แก่ ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ สุภาพ สะอาด มีน้ำใจมีจิตสาธารณะและบำเพ็ญประโยชน์ที่เกิดประโยชน์ต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

ปฏิเสธสิ่งที่ผิด สิ่งที่ชั่ว หมายถึง การมีความรู้ความเข้าใจและไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติดและอบายมุข การละเมิดสิทธิ์ผู้อื่น พฤติกรรมชู้สาว และการพนันขันต่อ

ช่วยกันสร้างคนดีให้แก่บ้านเมืองตัวชี้วัด หมายถึง การมีความสละหมั่นและมีพฤติกรรมเป็นจิตอาสาและจิตสาธารณะในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมและยอกย่อง เชิดชู มีความอินดี ผู้ที่เป็นแบบอย่างที่ดีด้วยความจริงใจ

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ตัวอย่างพฤติกรรมบ่งชี้	ตัวอย่างกิจกรรม	ร่องรอย/หลักฐาน
รู้จักแยกแยะสิ่งที่ดี-ชอบชั่ว-ดี	๑. มีความรู้ความเข้าใจในการเลือกปฏิบัติในสิ่งที่ควร กระทำและไม่ควรกระทำได้อย่างถูกต้อง ๒. มีความคิดสร้างสรรค์ในการบอกถึงการกระทำสิ่งที่ไม่ดีและสิ่งที่ดี ๓. ตัดสินใจในการกระทำที่ถูกต้องเหมาะสม ๔. ตระหนักในสิ่งที่ควรทำ/ไม่ควรทำในชีวิตประจำวัน ๕. ตระหนักรู้ทำทันสิ่งเสพติดอบายมุข ๖. ตระหนักรู้เคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น	**ปฐมวัย** - รับประทานอาหารถูกหลักอนามัยล้างมือก่อนทาน เช่น ไม่ดื่มน้ำอัดลม อาหารจานเดียว ลูกผล ฯลฯ - ใช้ถ้อยคำสุภาพนอบน้อม เช่น ทำความสะอาดหลังจากใช้ห้องน้ำด้วยตนเอง - เชื่อฟังคำสั่งสอนของครู พ่อแม่และผู้ปกครอง ถึงโทษของสิ่งเสพติด เช่น เหล้า / บุหรี่ - สามารถแยกแยะ พฤติกรรมที่ควรปฏิบัติและไม่ควรปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ตามระดับช่วงวัย ได้อย่างเหมาะสม - การรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ถูกหลักอนามัย - ฯลฯ **ชั้น ป.๑ - ป.๓** - ตั้งใจเรียน / มุ่งมั่นในการทำงาน - ปฏิบัติตามข้อกหลงของห้องเรียน - รับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เช่น การทำความสะอาดห้องเรียน การรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียน - ไม่ประมาทและปัองกันความปลอดภัยในการเล่นภายในและภายนอกโรงเรียน - รู้จักสิทธิหน้าที่ของตนเองในการดำเนินชีวิตประจำวัน - ปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียนและโรงเรียนและสามารถไม่เข้าร	- กิจกรรมสมุดบันทึกความดี - กิจกรรมเลือกตั้งสภาผู้เรียน - กิจกรรมประกวดมารยาทระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา - กิจกรรมคนดีมีที่ยืน - กิจกรรมวันรักต่อต้านสิ่งเสพติด - กิจกรรมสิทธิเสรีภาพ - กิจกรรมค่ายคุณธรรม - กิจกรรมหลเมือง ดี - กิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน - กิจกรรมธนาคารความดี - กิจกรรมของหายได้คืน - กิจกรรมไม่ใปโกง - กิจกรรมคันไม้แห่งความดี - กิจกรรม ๕ ส. - กิจกรรมโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม - กิจกรรมโครงการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง - กิจกรรมภัยต้านยาเสพติด - กิจกรรมโครงการโรงเรียนคุณธรรม - กิจกรรมโครงการโรงเรียนสุจริต - กิจกรรมโครงการโรงเรียนสีดำ - กิจกรรมวันสำคัญของชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ - กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน /	- โครงการ - กิจกรรม - ภาพถ่าย - เกียรติบัตรและโล่รางวัล - ชิ้นงาน - ผลงานผู้เรียน -บันทึกข้อหกลง - แฟ้มสะสมผลงาน - สมุดบันทึกความดี - รายงาน/สรุปผลการดำเนินงานโครงการ - เกียรติบัตรสถานศึกษา/ครู/ผู้เรียน - สมุดบันทึกพฤติกรรม - แผนการจัดประสบการณ์ - มุม ประสบการณ์ - ป้ายนิเทศ - ฯลฯ

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ตัวอย่างพฤติกรรมบ่งชี้	ตัวอย่างกิจกรรม	ร่องรอย/หลักฐาน
		ปฏิบัติตามสิ่งที่ถูกต้องได้ - ไปประมาทและระมัดระวังตนเองและเพื่อนให้ปฏิบัติตนโดยคำนึงถึงความปลอดภัย - ฯลฯ **ชั้น ป.๔ - ป.๖** - มีความรับผิดชอบ มีวินัยต่อตนเอง เช่น ส่งงานตรงเวลา ช่วยงานบ้านผู้ปกครอง - มีส่วนร่วมและใช้สิทธิ์การเลือกตั้งสภาผู้เรียน - ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ของโรงเรียนและอยู่ร่วมกันในสังคม - การเล่นกีฬาเสริมสร้างสุขภาพช่วยให้แข็งแรง มีทัศคติรวมไม่เสี่ยงต่อสิ่งเสพติด เช่น การสืบเหล่า ลูบบุหรี่เป็นต้น - รู้จักสิทธิหน้าที่ของตนเองต่อครอบครัว ในการดำเนินชีวิตประจำวัน - ฯลฯ **ชั้น ม.๑ - ม.๓** - มีความรับผิดชอบต่อการเรียนและ หน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ - ใช้สิทธิ์การเลือกตั้งสภาผู้เรียนและเสนอแนวคิดในระบอบประชาธิปไตย - ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ของโรงเรียน ครอบครัวและสังคม - มีทักษะความจดัดตำนกิจา ในการเสริมสร้างสุขภาพอนามัย	ลูกเสือ / เนตนารี - กิจกรรมยุวชนจิตอาสา - กิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม - กิจกรรมโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ - กิจกรรมโครงการโรงเรียนสีขาว - กิจกรรม บ้าน วัด โรงเรียน - กิจกรรมศึกษาดารทำบุญทุกวันพระ - กิจกรรมทักษะการดำรงชีวิต - กิจกรรมเลือกตั้งสภาผู้เรียน - กิจกรรมนันทนาการ และกีฬา - กิจกรรมการเข้าค่ายพักแรมลูกเสือ / เนตนารี / ยุวกาชาด / ผู้นำเพื่อประโยชน์ - กิจกรรมค่ายสิ่งแวดล้อม - กิจกรรมศัตแยกขยะ - กิจกรรมกิจวัตรประจำวัน - กิจกรรมจัดนิทรรศการ - กิจกรรมพิจารณาอาหาร (โรงเรียนวิถีพุทธ) - ฯลฯ	

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ตัวอย่างพฤติกรรมบ่งชี้	ตัวอย่างกิจกรรม	ร่องรอย/หลักฐาน
		- มีพฤติกรรมระมัดระวังในการกักจูงและไม่เสี่ยงต่อสิ่งเสพติด เช่น การดื่มเหล้า สูบบุหรี่ เป็นต้น - รู้จักสิทธิหน้าที่ของตนเองต่อครอบครัวและสังคม ในการดำเนินชีวิตประจำวัน - รู้และเข้าใจในการใช้สื่อและแหล่งแหล่งในทางที่เหมาะสมกับช่วงวัย - ฯลฯ **ชั้น ม.๔ - ม.๖** - มีความรับผิดชอบต่อการเรียนและ หน้าที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถและเป็นแบบอย่างที่ดีต่อเพื่อน - มีส่วนร่วม มีภาวะผู้นำใช้สิทธิ์การเลือกตั้งสภาผู้เรียน และเสนอแนวคิดในระบอบประชาธิปไตยอย่างถูกต้องเหมาะสม - ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ของโรงเรียน ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ - มีทักษะความเบิดและผู้นำแบบอย่างที่ดี รู้แท้ รู้ทนะ รู้อภัย ต้านทีหาในการเสริมสร้างสุขภาพอนามัยให้ดูดีขึ้น - มีพฤติกรรมระมัดระวังในการกักจูงและปกป้องผู้อื่นไม่เสี่ยงต่อสิ่งเสพติด เช่น การดื่มเหล้า สูบบุหรี่ เป็นต้น - รู้จักสิทธิหน้าที่ของตนเองต่อครอบครัว สังคมและ		

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ตัวอย่างพฤติกรรมบ่งชี้	ตัวอย่างกิจกรรม	ร่องรอย/หลักฐาน
		ประเทศชาติ ในการดำเนินชีวิตประจำวัน - ฯลฯ		
ปฏิบัติสิ่งที่ชอบ สิ่งที่ดีงาม	๑. การปฏิบัติตนในการดำเนินชีวิตตามหลักคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ ได้แก่ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย สุภาพ อ่อนน้อม มีน้ำใจ ๒. มีจิตสาธารณะและบำเพ็ญประโยชน์ที่เกิดประโยชน์ต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม	**<u>ปฐมวัย</u>** - การยำนพยัญชนะ สระ ได้ - มีงดิ์ภาระด้านสติ ปัญญา อารมณ์ สังคม - ฟังนิทานสองถึง - ผู้เรียนเหรียมความพร้อมทำสมาธิก่อนการเรียน - ปฏิบัติตนตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้เหมาะสมตามวัย เช่น หน้าที่ประจำวันในห้องเรียน - ปฏิบัติตนเองต่อ สังคมและสิ่งแวดล้อมได้เหมาะสมตามวัย เช่น ช่วยเหลือนที่นอน ช่วยครูถือของ ร่วมกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด - เข้าร่วมกิจกรรมหลัก ๖ กิจกรรมตามหลักลูกเสือวิสามัญที่ได้รับมอบหมายได้ - การช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน (การแต่งกาย การรับประทานอาหาร การขับถ่าย การเล่น) - การมีวินัยในตนเอง - ปฏิบัติตนตามข้อตกลงของห้องเรียน - ฯลฯ **<u>ชั้น ป.๔ - ป.๖</u>** - มีทักษะพื้นฐานความรู้ ตามวัยของผู้เรียน - มีวินัยในตนเอง เช่น เก็บของของเป็นที่ การวางรองเท้าเป็นระเบียบ การพึ่ง	- กิจกรรมเมลการเรียนดีมีเกียรติบัตร - กิจกรรมสานใยคนแข็ง - กิจกรรมโรงเรียนของเรา ชุมชนของเรา - กิจกรรมห้องเรียนสวยด้วยมือเรา - กิจกรรมทำบุญตักบาตร - กิจกรรมสร้างสมาธิก่อนการเรียน - กิจกรรมคุณธรรมนำพาชีวิต - กิจกรรมออมทรัพย์ - กิจกรรมจิตอาสาและบำเพ็ญประโยชน์ - กิจกรรมลูกเสือ / เนตรนารี / ยุวกาชาด / ผู้บำเพ็ญประโยชน์ - กิจกรรมรอบครัว คุณธรรม - กิจกรรมสวดมนต์หมู่ สรภัญญะ - กิจกรรมห่อบขอาหยาม ห่อแม่สูตรคูณ - กิจกรรมคนดีมีศีลธ - กิจกรรมแสดงบทบาทสมมุติประกอบการเล่านิทาน คุณธรรม - กิจกรรมรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด - กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนวิชาด้านพุทธิศึกษา	- โครงการ - กิจกรรม - ภาพถ่าย - เกียรติบัตร และโล่รางวัล - ชิ้นงาน - ผลงาน ผู้เรียน - บันทึกความดี - บันทึกข้อตกลง-บันทึกกิจกรรมต่าง ๆ - แผนการจัดประสบการณ์ - มุม ประสบการณ์ - บ้านนิเทศ - แฟ้มสะสมผลงาน - ฯลฯ

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ตัวอย่างพฤติกรรมบ่งชี้	ตัวอย่างกิจกรรม	ร่องรอย/หลักฐาน
		ของเป็นที่ - ร่วมทำบุญตักบาตร - ร่วมกิจกรรมนั่งสมาธิก่อนเข้าเรียน - มีการเก็บออม - มีจิตสาธารณะ - มีสุนทรภาพที่ดี - ทุดอาสุภาพไพเราะ - ปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน - มีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านคุณธรรมของสถานศึกษาและมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา - ร่วมปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนา - ฯลฯ **ชั้น ป.๔ - ป.๖** - รับผิดชอบต่อหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมาย - มีทักษะพื้นฐานความรู้และความเข้าใจตามวัยของผู้เรียน - มีวินัยต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน เช่น การส่งงานตรงต่อเวลา แบ่งเบาภาระงานบ้าน ช่วยเหลือผู้อื่นตามกำลังความสามารถ - ร่วมกิจกรรมทางศาสนา - ร่วมกิจกรรมสร้างสรรค์การทำสมาธิก่อนเข้าเรียนระดับห้องเรียน - มีส่วนร่วมและไม่เบียดเบียนผู้อื่นให้ร่วมปฏิบัติกิจกรรมด้านคุณธรรม เพื่อประโยชน์	- กิจกรรมบริษัทสร้างการดี - กิจกรรมโครงงานคุณธรรม - กิจกรรมโครงการจิตอาสาพัฒนาสังคม - กิจกรรมสร้างสมาธิก่อนการเรียน - กิจกรรมคุณธรรมนำชีวิต - กิจกรรมห้องเรียนสีขาว - กิจกรรม ๑ ห้องเรียน ๑ โครงงานคุณธรรม - กิจกรรมจิตอาสาดูแลความปลอดภัย - กิจกรรมยกย่องเชิดชูเกียรติคนดี คนเก่ง - ฯลฯ	

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ตัวอย่างพฤติกรรมบ่งชี้	ตัวอย่างกิจกรรม	ร่องรอย/หลักฐาน
		ของส่วนรวม - ฯลฯ **ชั้น ม.๔ - ม.๓** - การคิดวิเคราะห์ จับใจความสื่อสารมีกระบวนการคิดอย่างเป็นแบบแผน - มีทักษะความรู้และความถนัดที่ต่อยอดการพัฒนาความรู้ของตนเอง - มีวินัยต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม เช่น การส่งงานตรงต่อเวลา แบ่งเบาภาระงานบ้าน ช่วยเหลือผู้อื่นตามกำลังความสามารถ มีจิตอาสา - ร่วมจัดเตรียมสถานที่ จัดเตรียมสิ่งของทำบุญตักบาตร - เป็นผู้นำในการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์สมาธิระดับโรงเรียน - มีทักษะความรู้และความถนัดที่ต่อยอดการพัฒนาความรู้ของตนเอง - ร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถืออย่างสม่ำเสมอ - ฯลฯ **ชั้น ม.๔ - ม.๖** - การคิดวิเคราะห์ จับใจความสื่อสารมีกระบวนการคิดเชิงสร้างสรรค์ - มีทักษะความรู้และความถนัดค้นพบตัวเอง ที่ต่อยอดการพัฒนาความรู้ของตนเองและการศึกษาต่อ - มีวินัยต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ		

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ตัวอย่างพฤติกรรมบ่งชี้	ตัวอย่างกิจกรรม	ร่องรอย/หลักฐาน
		เช่น การส่งงานตรงต่อเวลา แบ่งเบาภาระงานบ้าน ช่วยเหลือผู้อื่นตามกำลัง ความสามารถ มีจิตอาสา จิตสาธารณะ - เป็นผู้นำร่วมทำบุญตักบาร จัดเตรียมสิ่งของ ขั้นตอน สถานที่ในการทำบุญตักบาตร - จัดกิจกรรมเสริมสร้างสมาธิในโรงเรียน - มีทักษะความรู้และความเข้มแข็งทบตัวเอง ที่ต่ออยอดการพัฒนาความรู้ของตนเองและการศึกษาต่อ - ฯลฯ		
ปฏิเสธสิ่งที่ผิด สิ่งที่ชั่ว	๓. ไม่ยุ่งเกี่ยวกับสิ่งเสพติด อบายมุข ๒. ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น ๓. พฤติกรรมรู้สาว ๔. การทะเลาะวิวาท	**ปุถุชน** - บอกให้ว่า เหล้า บุหรี่ กัญชา พิษกระท่อม เป็นสิ่งไม่ดี - ผู้เรียนไม่ทะเลาะหรือรังแกเพื่อน - มีน้ำใจและช่วยเหลือเพื่อนได้เหมาะสมตามวัย - มีความสุขสมวัย เช่น การอยู่กับเพื่อน การแบ่งปันของเล่นแบ่งขนมให้เพื่อนทาน - สามารถระงับสิ่งเสพติดให้โทษและอบายมุขได้ - ผู้เรียนสามารถแสดงออกถึงพฤติกรรมในการช่วยเหลือเพื่อน ไม่รังแก ทะเลาะวิวาท หรือทำร้ายผู้อื่น - มีความสุขตามวัย เช่น การอยู่กับเพื่อน การแบ่งปันสิ่งของและการแสดงออกถึงการมีน้ำใจ - ปฏิบัติตนตามข้อตกลงของ	- กิจกรรมรณรงค์ต่อต้านสิ่งเสพติด - กิจกรรมสร้างสรรค์ความสามัคคี - กิจกรรมเรียนรู้ความรักก่อนวัยเรียน - กิจกรรมสิทธิของตนเองและผู้อื่น - กิจกรรมสามสัมพันธ์ น้องพี่ - กิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรม - กิจกรรมรณรงค์การใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์ (ชัวร์ก่อนแชร์) - กิจกรรมห้องเรียนสีขาว - กิจกรรม TO BE NUMBER ONE - ฯลฯ	- โครงการ - กิจกรรม - ภาพถ่าย - เกียรติบัตรและใส่ร่างวัล - โครงงาน - ชิ้นงาน - ผู้เรียน - บันทึกความดี - บันทึกข้อตกลง - บันทึกกิจกรรมต่าง ๆ - แผนการจัดประสบการณ์ - มุมประสบการณ์ - ป้ายนิเทศ

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ตัวอย่างพฤติกรรมบ่งชี้	ตัวอย่างกิจกรรม	ร่องรอย/หลักฐาน
		ห้องเรียน - การมีวินัยในตนเอง - การอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข - ฯลฯ **ชั้น ป.๑ - ป.๓** - รู้จักว่า เหล้า บุหรี่ กัญชา ฟิจกระท่อม เป็นสิ่งเสพติดและมีโทษต่อร่างกาย - ร่วมกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านสิ่งเสพติดในโรงเรียน - รู้สิทธิหน้าที่ในการดำเนินชีวิตประจำวัน - รู้จัก ขอโทษ เมื่อทำผิดที่ร่วมกับผู้อื่น - อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข - รู้เท่าทันสื่อดิจิทัล - รู้จักโทษของอบายมุข เช่น การพนัน เกมออนไลน์ - ไม่แสดงพฤติกรรมการใช้ความรุนแรง เช่น การล้อเลียน กลั่นแกล้ง รังแก การข่มขู่ - สามารถระบุสิ่งที่เป็นสิ่งเสพติดและอบายมุขได้ - สามารถบอกโทษและพิษภัยของยาเสพติด - ฯลฯ **ชั้น ป.๔ - ป.๖** - รู้เท่าทันโทษของสิ่งเสพติดและอบายมุข - จัดกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านสิ่งเสพติดระดับชั้นเรียน - รู้จักสิทธิหน้าที่ของตนเองและเคารพสิทธิของผู้อื่นใน		- แฟ้มสะสมผลงาน - ฯลฯ

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ตัวอย่างพฤติกรรมบ่งชี้	ตัวอย่างกิจกรรม	ร่องรอย/หลักฐาน
		การดำเนินชีวิตประจำวัน - รู้จัก ขอโทษ เมื่อกระทำความผิดและให้อภัยต่อผู้อื่น - การทำงานกับผู้อื่นอย่างมีความสุข - เคารพความแตกต่างระหว่างเพศและวางตัวได้อย่างเหมาะสมกับทุกเพศ - ใช้ชีวิตอย่างมีเพศคุณธรรม มีความสามัคคีในหมู่คณะ - บอกวิธีป้องกันและรู้จักการปฏิเสธ สิ่งเสพติดและอบายมุข - ปฏิบัติตนตามหน้าที่ของความเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม - ฯลฯ **ชั้น ม.๔ - ม.๓** - วิเคราะห์ สาเหตุของกลุ่มเสี่ยงต่อการดื่มเหล้าสูบบุหรี่และสิ่งเสพติด - จัดกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านสิ่งเสพติดระดับโรงเรียน - เข้าใจและปฏิบัติสิทธิหน้าที่ของตนเองและผู้อื่นในการดำเนินชีวิตประจำวันต่อเพื่อนครอบครัว ชุมชน - มีพฤติกรรมป้องกันตัวเองกับความเสี่ยงทางเพศ - ร่วม กิจกรรมส่งเสริมความรักความสามัคคีในหมู่คณะ - ฯลฯ **ชั้น ม.๕ - ม.๖** - วิเคราะห์ สาเหตุ และสังเคราะห์ แนวทางป้องกันให้พ้นจากภัยจากสิ่งเสพติด		

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ตัวอย่างพฤติกรรมบ่งชี้	ตัวอย่างกิจกรรม	ร่องรอย/หลักฐาน
		- จัดกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านสิ่งเสพติดระดับโรงเรียนและชุมชน - เข้าใจ ปฏิบัติและแนะนำสิทธิหน้าที่ของตนเองและผู้อื่นในการดำเนินชีวิตประจำวันต่อเพื่อน ครอบครัว ชุมชน และสังคม - มีพฤติกรรมป้องกันตัวเองและแนะนำผู้อื่นเกี่ยวกับความเสี่ยงผู้ล่าให้กับผู้อื่นได้เหมาะสม - จัดโครงการ/ กิจกรรมส่งเสริมความรักความสามัคคีในหมู่คณะ - ฯลฯ		
ช่วยสร้างคนดีให้แก่บ้านเมือง	๑.มีความตระหนักและมีพฤติกรรมเห็นจิตอาสา ๒.มีจิตสาธารณะดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม ๓.เยาย่อง เชิดชู แสดงความยินดีกับผู้อื่นด้วยความจริงใจ	**<u>ปฐมวัย</u>** - ช่วยทำความสะอาดห้องเรียน เก็บเรียงของ/ของเล่น - พื้นหนเสงานเพื่อน - พื้นหนเพื่อนมีอำความดี เช่น ช่วยแม่ล้างจาน กวาดบ้าน เก็บของที่ไหล่นหายและส่งคืน - รู้จักเก็บของเข้าที่หลังการใช้งานด้วยตนเอง - ช่วยเหลืองานในห้องเรียนด้วยด้วยความสมัครใจ - ฯลฯ **<u>ชั้น ป.๑ - ป.๓</u>** - ช่วยดูแลความสะอาดในห้องเรียนและบริเวณโรงเรียน - มีน้ำใจ ช่วยเหลือครู เช่น ช่วยถือสิ่งของ ช่วยเก็บอุปกรณ์ - ศึกษาและไม่ทำลายแหล่ง	- กิจกรรมรณรงค์การปลูกป่า - กิจกรรมศึกษา / สร้างแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียน - กิจกรรมช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส - กิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม - กิจกรรมชุมชนสัมพันธ์ - กิจกรรมสร้างสรรค์สังคม - กิจกรรมทำความสะอาดพื้นที่บริเวณติดชอบ - กิจกรรมโครงงานคุณธรรม - กิจกรรมสภาผู้เรียน - กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน - กิจกรรมจิตอาสา - กิจกรรมสร้างสรรค์คนที่ผู้สังคม	- โครงงาน - ชิ้นงาน - ผลงานผู้เรียน - บันทึกความดี - บันทึกข้อตกลง - บันทึกต่างๆ - โครงการ - ภาพถ่าย - ฯลฯ

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ตัวอย่างพฤติกรรมบ่งชี้	ตัวอย่างกิจกรรม	ร่องรอย/หลักฐาน
		เรียนรู้ - ทะเยอทะยานที่จะทำความดี - เข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ในชุมชน - ทำกิจกรรมจิตอาสาในห้องเรียน สถานศึกษาและครอบครัว - ฯลฯ **ชั้น ป.๔ - ป.๖** - ช่วยดูแลความสะอาดในห้องเรียนและระดับโรงเรียน - มีน้ำใจ ช่วยเหลือ เพื่อน ครู และผู้ปกครอง - ศึกษาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน - เข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ - ทะเยอทะยานที่จะทำความดี - สามารถปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในสถานศึกษา - ทักทวงสิ่งแวดล้อมเบื้องให้เพื่อนร่วมสถานศึกษา ปฏิบัติตนตามได้ - ฯลฯ **ชั้น ม.๑ - ม.๓** - ช่วยดูแลความสะอาดในห้องเรียน ระดับโรงเรียนและชุมชน - ศึกษาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน - ร่วมกิจกรรมจิตอาสา เช่น การปลูกป่า การช่วยเหลือผู้สูงอายุ ฯลฯ - ทะเยอทะยานที่จะทำความดี - ดูแลรักษาความสะอาดในห้องเรียน โรงเรียนและชุมชน	- กิจกรรมลูกเสือสามัคคี - กิจกรรมโครงการจิตอาสาพระราชทาน - กิจกรรมช่วยเหลือคนพิการ ผู้ด้อยโอกาส และคนทั่วการ - ฯลฯ	

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ตัวอย่างพฤติกรรมบ่งชี้	ตัวอย่างกิจกรรม	ร่องรอย/หลักฐาน
		- มีน้ำใจ ช่วยเหลือ เพื่อน ครู ผู้ปกครอง และชุมชน - อนุรักษ์แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน - ฯลฯ **ชั้น ม.๔ - ม.๖** - จัดกิจกรรมดูแลความสะอาดในห้องเรียน ระดับโรงเรียนและชุมชน - มีน้ำใจ ช่วยเหลือ เพื่อน ครู และผู้ปกครองและชุมชนอย่างสร้างสรรค์ - อนุรักษ์แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอก - ร่วมกิจกรรมจิตอาสา เช่น การปลูกป่า การช่วยเหลืองานการช่วยเหลือผู้สูงอายุ ฯลฯ - ทะเยอะเมื่อผู้อื่นทำความดี - จัดกิจกรรมดูแลความสะอาดในห้องเรียน - ฯลฯ		

ตัวอย่างการวิเคราะห์และจำแนกกิจกรรมคุณธรรมนำชีวิตของระดับชั้น ป.๑ - ป.๓ ดังนี้

สถานศึกษา ช. ดำเนินการวิเคราะห์กิจกรรม**คุณธรรมนำชีวิต : มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง มีคุณธรรม**

องค์ประกอบ : รู้จักแยกแยะสิ่งผิด - ชอบ ชั่ว – ดี

ตัวชี้วัด : ตัวชี้วัดที่ ๓. มีความรู้ความเข้าใจในการเลือกปฏิบัติในสิ่งที่ควรกระทำและไม่ควรกระทำได้อย่างถูกต้อง

พฤติกรรมบ่งชี้ในระดับ ป.๑ - ป.๓ : โรงเรียนดำเนินจัดกรรมจนผู้เรียน**ปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียนและโรงเรียน พร้อมพึงสามารถโน้มน้าว ให้เพื่อนปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องได้** ซึ่งได้มีการดำเนินการอยู่แล้ว

กิจกรรม : สถานศึกษาได้ดำเนินการอยู่ ๘ กิจกรรม คือ **กิจกรรมพุทธจิตอาสา กิจกรรมโรงเรียนวิถีพุทธ กิจกรรมห้องเรียนสีขาว**

ร่องรอย และหลักฐาน : รายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ / กิจกรรม ภาพถ่ายของผู้เรียนขณะทำกิจกรรม ฯลฯ

หนึ่งผู้เรียน หนึ่งอาชีพ : มีงานทำ - มีอาชีพ

หนึ่งผู้เรียน หนึ่งอาชีพ : มีงานทำ – มีอาชีพ เป็นกิจกรรมที่ฟันฝ่าผู้เรียนให้พัฒนาสมรรถนะของตนเองและสามารถปรับประยุกต์ใช้องค์ความรู้ในการประกอบอาชีพในอนาคตได้ มี ๔ องค์ประกอบ คือ ๑) การเลี้ยงดูลูกหลานในครอบครัว หรือการฝึกฝนอบรมในสถานศึกษาต้องมุ่งให้เด็กและเยาวชน รักงานสู้งาน ทำงานจนสำเร็จ ๒) การฝึกฝนอบรมทั้งในหลักสูตรและนอกหลักสูตรต้องมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนทำงานเป็นและมีงานทำในที่สุด ๓) ต้องสนับสนุนผู้สำเร็จหลักสูตรมีอาชีพ มีงานทำจนสามารถเลี้ยงตัวเองและครอบครัว และ ๔) ทักษะชีวิต เพื่อให้การขับเคลื่อนและการดำเนินกิจกรรมเป็นไปในทิศทางเดียวกัน จึงกำหนดคำนิยามเชิงปฏิบัติการ ดังนี้

การเลี้ยงดูลูกหลานในครอบครัว หรือการฝึกฝนอบรมในสถานศึกษาต้องมุ่งให้เด็กและเยาวชนรักงานสู้งาน ทำงานจนสำเร็จ หมายถึง ครอบครัวหรือสถาบันการศึกษาสร้างความตระหนักให้ผู้เรียนเป็นผู้รักงานสู้งานและทำงานจนสำเร็จตามที่ได้รับมอบหมาย

การฝึกฝนอบรมทั้งในหลักสูตรและนอกหลักสูตรต้องมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนทำงานเป็นและมีงานทำในที่สุด หมายถึง จัดหลักสูตรให้ผู้เรียนผู้เส้นทางอาชีพที่ตนใจได้ พร้อมบอกแนวทางในการประกอบอาชีพในโลกปัจจุบันได้และมีสมรรถนะพื้นฐานในการประกอบอาชีพที่ตนใจได้

ต้องสนับสนุนผู้สำเร็จหลักสูตรมีอาชีพ มีงานทำจนสามารถเลี้ยงตัวเองและครอบครัว หมายถึง ผู้เรียนมีสมรรถนะพื้นฐานในการประกอบอาชีพที่ตนใจได้ และเข้าร่วมกิจกรรมฝึกทักษะอาชีพ สามารถแก้ปัญหาและความสนใจของตนเอง

ทักษะชีวิต เป็นความสามารถของบุคคลที่จะจัดการกับปัญหาต่าง ๆ รอบตัวในสภาพสังคมปัจจุบันและเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต
องค์ประกอบทักษะชีวิต

หนึ่งผู้เรียน หนึ่งอาชีพ : มีงานทำ – มีอาชีพ

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ตัวอย่างพฤติกรรมบ่งชี้	ตัวอย่างกิจกรรม	ร่องรอย/หลักฐาน
๓.การเลี้ยงดูอุ้มท้องในครอบครัว หรือการฝึกฝนอบรมในสถานศึกษาต้องมุ่งให้เด็กและเยาวชนรักงาน สู้งาน ทำงานสำเร็จ	ครอบครัวหรือสถานศึกษาสร้างความตระหนักให้ผู้เรียนเป็นผู้รักงาน สู้งานและทำงานจนสำเร็จตามที่ได้รับมอบหมาย	**ปฐมวัย** - บอกอาชีพของสมาชิกในครอบครัวได้ - บอกอาชีพที่ตนเองชอบได้ - ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จได้เหมาะสมตามวัย - มีทักษะในการประกอบอาชีพอย่างง่าย ๆ ได้ตามวัย - ฯลฯ **ชั้น ป.๑ - ป.๓** - ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จได้เหมาะสมตามวัย - บอกอาชีพที่สนใจ - มีความรู้และทักษะปฏิบัติตามตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการงานอาชีพ - ระบุความถนัดและความสนใจในการประกอบอาชีพของตนเองได้ - รู้จักอาชีพและบทบาทของแต่ละอาชีพ - ผู้เรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของอาชีพแต่ละอาชีพ - มีความรู้และความเข้าใจในอาชีพที่ตนเองสนใจ เป็นอาชีพสุจริตและส่งผลดีต่อชาติบ้านเมือง - ฯลฯ **ชั้น ป.๔ - ป.๖** - ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนประสบความสำเร็จตามศักยภาพ - มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพการทำงานและการประกอบอาชีพสุจริต - เข้าร่วมกิจกรรมอาชีพที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน - บอกความถนัดและความสนใจในการประกอบอาชีพได้	- กิจกรรมการจัดมุมประสบการณ์อาชีพที่หนูรู้จัก - กิจกรรมบทบาทสมมติของอาชีพที่รู้จัก - กิจกรรมปลูกฝังอาชีพดีที่หนูอยากเป็น - กิจกรรมอาชีพของครอบครัวหนู - กิจกรรมโครงงานอาชีพ - กิจกรรมนำเสนออาชีพสุจริตที่ตัวเองสนใจ - กิจกรรมวัดผลวิชาอาชีพ - กิจกรรมก้าวแรกกับการแนะแนว - กิจกรรมศึกษาภาแห่งตัวตน - กิจกรรมบริหารเวลาสู่การวางแผน - กิจกรรมสถานศึกษาดี มีไกล้บ้าน - กิจกรรมสหกรณ์นักเรียน - กิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียง - กิจกรรมบริษัทสร้างการดี - กิจกรรมชุมนุมสร้าง	- โครงงาน - ชิ้นงาน - ผลงาน - ผู้เรียน - บันทึกข้อตกลง - บันทึกกิจกรรมต่าง ๆ - กิจกรรม - ภาพถ่าย - แฟ้มสะสมผลงาน - โครงการ - เกียรติบัตร - สมุดบันทึกพฤติกรรม - ฯลฯ

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ตัวอย่างพฤติกรรมบ่งชี้	ตัวอย่างกิจกรรม	ร่องรอย/หลักฐาน
		- บอกวิธีการในการปฏิบัติตนสู่เส้นทางอาชีพที่ตนใฝ่ได้ - บอกแนวทางในการประกอบอาชีพในโลกปัจจุบันได้ - ระบุทักษะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพที่ตนเองสนใจได้ - ระบุบทบาทและหน้าที่ของแต่ละอาชีพ - ลงมือปฏิบัติความเบัดหรืออาชีพที่ตนเองสนใจ เป็นอาชีพสุจริตและส่งเสริมต่อชาติบ้านเมือง - ฯลฯ **ชั้น ม.๑ - ม.๓** - บอกความเบัดและความสนใจในการประกอบอาชีพได้ - บอกวิธีการในการปฏิบัติตนสู่เส้นทางอาชีพที่ตนใฝ่ได้ - บอกแนวทางในการประกอบอาชีพในโลกปัจจุบันได้ - มีลมรรถนะพื้นฐานในการประกอบอาชีพที่ตนใจ และส่งเสริมต่อชาติบ้านเมืองได้ - เข้าร่วมกิจกรรมฝึกทักษะอาชีพตามความเบัดและความสนใจของตนเอง เป็นอาชีพสุจริตและส่งเสริมต่อชาติบ้านเมือง - ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อตามความเบัดและความสนใจของตนเอง - วางแผนและเลือกประกอบอาชีพที่ตนเองสนใจ เป็นอาชีพสุจริตและส่งเสริมต่อชาติบ้านเมือง - ฯลฯ **ชั้น ม.๔ - ม.๖** - บอกความเบัดและความสนใจในการประกอบอาชีพ - บอกวิธีการในการปฏิบัติตนสู่	พื้นฐานการมีงานทำ มีอาชีพ - กิจกรรมประกวดงานมือ๋องและงานศิลปกรรม เช่น การทำอาหารไทย / ขนมไทย / ผ้าบาติก / พานบายศรี - กิจกรรมหลักสูตรเชื่อมโยงอาชีวศึกษา - กิจกรรมการขายของออนไลน์ - กิจกรรมการฝึกทักษะอาชีพตรบวงจร - กิจกรรม ๑ โรงเรียน ๑ ผลิตภัณฑ์ - กิจกรรมสหกรณ์โรงเรียน - กิจกรรม อาชีพเกษตรสีเขาน รักษาต้อยอด ตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงด้วย "โคกหนอง นา แห่งน้ำใจและความหวัง" - กิจกรรมศึกษาแหล่งเรียนรู้ฝึกทักษะอาชีพ - กิจกรรมค่ายพัฒนาทักษะอาชีพ - กิจกรรมชุมนุมทักษะอาชีพ - กิจกรรมศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง - กิจกรรมพลาสตัด	

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ตัวอย่างพฤติกรรมบ่งชี้	ตัวอย่างกิจกรรม	ร่องรอย/หลักฐาน
		เส้นทางอาชีพที่สนใจได้ - บอกแนวทางในการประกอบอาชีพในโลกปัจจุบันได้ - มีความรอบรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพที่สนใจได้ - เข้าร่วมกิจกรรมฝึกทักษะอาชีพตามความถนัดและความสนใจของตนเอง - ตระหนัก รู้คุณค่าของการแสวงหาความรู้ ความเชื่อมั่นในความสามารถตน - ตระหนักและเห็นความสำคัญของการมีเป้าหมาย ความต้องการเรื่องการศึกษาของตนเอง - วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตนให้สามารถเรียนจบหลักสูตรตามกำหนดเวลา - กำหนดวิธีปฏิบัติตนเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนที่มีประสิทธิภาพได้ - ใช้เทคโนโลยีสืบค้นข้อมูลข่าวสารด้านการศึกษาที่เป็นประโยชน์ได้ - พิจารณาเลือกโครงงานอาชีพที่ตนเองสนใจ - เขียนโครงงานการฝึกปฏิบัติอาชีพ - ฝึกปฏิบัติงานตามโครงงานอาชีพ - อธิบายคุณสมบัติของบุคคลที่สถาดแรงงานต้องการในศตวรรษที่ ๒๑ - ระบุสิ่งที่ต้องการพัฒนาเพื่อความสำเร็จในการประกอบอาชีพที่ตนเองเลือก - ปฏิบัติการพัฒนาตนเอง ตามวิธีการที่กำหนดความสั้งใจ - วิเคราะห์ทางเลือกที่เหมาะสมเพื่อการวางแผนการศึกษาเพื่อการมีงานทำได้	อาชีพ - กิจกรรมบิดเทอม เด็กไปประสบการณ์อาชีพ - กิจกรรมชุมนุม หรือชมรม - กิจกรรมหลักสูตรท้องถิ่นเกี่ยวกับการส่งเสริมอาชีพ - ฯลฯ	

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ตัวอย่างพฤติกรรมบ่งชี้	ตัวอย่างกิจกรรม	ร่องรอย/หลักฐาน
		- วิเคราะห์ข้อมูลตนเองที่สอดคล้องกับอาชีพที่สนใจ - วิเคราะห์ข้อมูลของตนเองและเส้นทางสู่อาชีพที่ต้องการ - จัดลำดับการเตรียมความพร้อมสำหรับการไปสู่เป้าหมายเพื่อการมีงานทำ - ประกอบอาชีพตามความถนัดและสนใจ - ฯลฯ		
๒. การมีทอบมทั้งในหลักสูตรและนอกหลักสูตรต้องมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนทำงานเป็นและมีงานทำในที่สุด	๑. จัดหลักสูตรให้ผู้เรียนสู่เส้นทางอาชีพที่สนใจได้ ๒. ผู้เรียนบอกแนวทางในการประกอบอาชีพในโลกปัจจุบันได้ ๓. ผู้เรียนมีสมรรถนะพื้นฐานในการประกอบอาชีพที่สนใจได้	**ปฐมวัย** - บอกอาชีพและหน้าที่ของอาชีพที่รู้จักได้ - ฯลฯ **ชั้น ป.๑ - ป.๓** - ระบุอาชีพที่ตนเองสนใจได้ - ระบุชื่ออาชีพพ่อ แม่ (ผู้ปกครอง) ได้ - ระบุชื่ออาชีพของคนในชุมชนได้ - อธิบายวิธีการที่จะนำไปสู่การประกอบอาชีพที่ตนเองสนใจได้ - อธิบายลักษณะการประกอบอาชีพได้ - อธิบายลักษณะอาชีพสุจริตได้ - อธิบายความสำคัญของอาชีพต่าง ๆ ในสังคมได้ - มีทักษะและสมรรถนะเบื้องต้นที่จะนำไปสู่อาชีพที่สนใจได้ - เคารพสิทธิและเห็นคุณค่าของอาชีพต่าง ๆ - มีเจตคติที่ดีต่อทุกอาชีพ - ฯลฯ **ชั้น ป.๔ - ป.๖** - ระบุอาชีพที่ตนเองสนใจที่สอดคล้องกับบริบทของโลกอนาคตได้	- กิจกรรมพลาดนัดอาชีพ - กิจกรรมโครงงานอาชีพ - กิจกรรมทางอาชีพที่ตัวเองสนใจ - กิจกรรมอาชีพที่อยากเป็น - กิจกรรมสร้างแรงบันดาลใจในการประกอบอาชีพ - กิจกรรมมีทักษะในการประกอบอาชีพ - กิจกรรมโครงงานบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย - กิจกรรมโครงงานสะเต็มศึกษา (STEM Education) - กิจกรรมโครงงานทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัย - กิจกรรมชุมนุมเพื่ออาชีพ (Youtuber/Tiktoker /E-sport)	- โครงงาน - ชิ้นงาน - ผลงาน ผู้เรียน - บันทึกข้อคกลง - บันทึกเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ - บันทึกรายรับรายจ่าย - ฯลฯ

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ตัวอย่างพฤติกรรมบ่งชี้	ตัวอย่างกิจกรรม	ร่องรอย/หลักฐาน
		- อธิบายการเตรียมตัวเองเพื่อให้สามารถประกอบอาชีพที่ตนเองสนใจได้ - อธิบายคุณลักษณะของตนเองที่สอดคล้องกับอาชีพที่สนใจ - ฯลฯ **ชั้น ม.๔ - ม.๓** - อธิบายลักษณะเฉพาะในการทำกิจกรรมของแต่ละอาชีพได้ - อธิบายเส้นทางและการเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพที่ตนเองสนใจได้ - มีความรู้ ทักษะ ความสามารถในการประกอบอาชีพสุจริตที่ตนเองสนใจและเหมาะสมตามวัย - แสวงหาความรู้และวิธีการพัฒนาสมรรถนะที่สนใจได้ - เข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้านการพัฒนาทักษะงานอาชีพ - แสดงผลงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะงานอาชีพ - ฯลฯ **ชั้น ม.๕ - ม.๖** - เลือกอาชีพที่รอบตามความสนใจความถนัด หรือความสามารถพิเศษได้ - อธิบายวิธีการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาความสามารถของตนเองเพื่อประกอบอาชีพที่ตนเองสนใจได้ - อธิบายรูปแบบการทำงานและองค์ประกอบที่เกี่ยวกับอาชีพที่ตนเองสนใจได้ - แสดงออกถึงสมรรถนะในการทำงานตามความถนัดและความสนใจ - มีทักษะในการประกอบอาชีพ รู้จัก	- กิจกรรมบริษัทสร้างการที - กิจกรรมส่งเสริมเพื่อหารายได้ระหว่างเรียน - กิจกรรมทวิศึกษา - กิจกรรมความถนัดทางอาชีพของฉัน - กิจกรรมอาชีพที่ฉันอยากเป็น - กิจกรรมสร้างแรงบันดาลใจในการประกอบอาชีพ - กิจกรรม แนะแนวสัญจร - กิจกรรมท่องโลกอาชีพ - กิจกรรม ต้นไม้อาชีพที่ฉันชอบ - กิจกรรม อาชีพที่ฉันอยากเป็น - กิจกรรมกลุ่มทางจิตวิทยาและการแนะแนว เช่น โปรแกรมพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการรู้จัก และเห็นคุณค่าในตนเอง - กิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการ เช่น อบรมผู้เรียนเพื่อนที่ปรึกษา อบรมเกี่ยวกับทักษะชีวิต - กิจกรรมการทัศนศึกษาแหล่งวิทยาการและสถานประกอบการ	

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ตัวอย่างพฤติกรรมบ่งชี้	ตัวอย่างกิจกรรม	ร่องรอย/หลักฐาน
		นำข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เพื่อประกอบการวางแผนในการเลือกอาชีพ เช่น ความถนัด ความสามารถ ความสนใจ จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง - รู้และเข้าใจในธรรมชาติและคุณลักษณะของอาชีพ มีโลกคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต เห็นคุณค่าของการทำงาน - มีความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการศึกษาเพื่อเข้าสู่งานอาชีพ มีเป้าหมายชีวิต รู้จักวางแผนชีวิตการงาน ที่เหมาะสมกับความถนัดความสนใจ - มีคุณลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นในการเตรียมตัวสู่โลกของงานอาชีพ - มีความพร้อมที่จะประกอบอาชีพตามความถนัดและความสนใจของตนเอง เป็นอาชีพที่สุจริตและส่งเสริมต่อการมีบ้านเมือง - ฯลฯ	- กิจกรรมสหกัดอาชีพ - กิจกรรมให้ความรู้โดย ผู้ปกครอง ผู้เรียน ศิษย์เก่า ปราชญ์ชาวบ้านและภูมิปัญญาท้องถิ่น - กิจกรรมการจัดนิทรรศการการจัดป้ายนิเทศ - กิจกรรมการบรูมนิเทศ - กิจกรรมเสียงตามสาย - กิจกรรมพบผู้ปกครอง - กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน - กิจกรรมเป็นที่ปรึกษาข้อตกลงความร่วมมือกับสถานประกอบการ (MOU) - ฯลฯ	
๓.ต้องสนับสนุนผู้สำเร็จหลักสูตรมีอาชีพ มีงานทำจนสามารถเลี้ยงตัวเองและครอบครัวได้	๑. ผู้เรียนมีสมรรถนะพื้นฐานในการประกอบอาชีพที่สนใจได้ ๒.ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมฝึกทักษะอาชีพ ตามความถนัดและความสนใจของตนเอง	**ปฐมวัย** - บอกความสำคัญของอาชีพของสมาชิกในครอบครัวได้ - บอกงานหรืออาชีพที่ชอบและอยากเป็นได้ - มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้านการอาชีพได้ - ฯลฯ **ชั้น ป.๑ - ป.๓** - บอกอาชีพที่เป็นรายได้หลักของสมาชิกในครอบครัว - อธิบายคุณลักษณะอาชีพที่ตนเอง	- กิจกรรมสหกัดอาชีพ - กิจกรรมโครงงานอาชีพ - กิจกรรมความถนัดทางอาชีพของฉัน - กิจกรรมอาชีพที่ฉันอยากเป็น - กิจกรรมสร้างแรงบันดาลใจในการประกอบอาชีพ - กิจกรรมสร้าง	- โครงงาน - ชิ้นงาน - ผลงาน ผู้เรียน - บันทึกข้อตกลง - บันทึกเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ - ฯลฯ

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ตัวอย่างพฤติกรรมบ่งชี้	ตัวอย่างกิจกรรม	ร่องรอย/หลักฐาน
		สนใจได้ - เข้าร่วมกิจกรรมฝึกทักษะอาชีพตามความถนัดและความสนใจของตนเอง - ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จด้วยตนเอง - ฯลฯ **ชั้น ป.๔ - ป.๖** - มีความรู้ ทักษะ ความสามารถในการประกอบอาชีพสุจริตที่ตนเองสนใจและเหมาะสมตามวัย - ทำโครงงานอาชีพที่ตนเองสนใจได้ - สามารถแสดงบทบาทสมมติอาชีพที่ตนเองสนใจได้อย่างเหมาะสม - ให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือครอบครัว - ฯลฯ **ชั้น ม.๑ - ม.๓** - ระบุอาชีพที่ตนเองถนัด และสนใจได้ - อธิบายแนวทางการประกอบอาชีพในอนาคตได้ - นำเสนอโครงงานอาชีพที่ตนเองสนใจได้ - ร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพ - อธิบายแนวทางในการประกอบอาชีพเสริมเพื่อสร้างรายได้ให้กับครอบครัว - ช่วยเหลือครอบครัวในการประกอบอาชีพ - ให้ความร่วมในการทำรายได้ระหว่างเรียน หรือช่วงเหลือครอบครัวในการประกอบอาชีพ - ฯลฯ	ทางเลือกในการประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับศักยภาพของตนเองและสอดคล้องกับโลกในอนาคต - กิจกรรมฝึกทักษะในการประกอบอาชีพ - กิจกรรมบูรณาการอาชีพในท้องถิ่น - กิจกรรมแนะแนวการประกอบอาชีพ - กิจกรรมสร้างทางเลือกในการประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับศักยภาพของตนเองและสอดคล้องกับโลกในอนาคต - กิจกรรมชุมนุมเพื่ออาชีพ (Youtuber/Tiktoker /E-sport) - กิจกรรมเคล็ดลับเรียนดี - กิจกรรมยอดนักสู้ - กิจกรรมวางแผนอาชีพดีในอนาคต - กิจกรรมการเตรียมพร้อมก่อนเรียน - กิจกรรมเรียนที่มีวิธีอย่างไร - กิจกรรมฉลาดเรียนเพียรสู่ความสำเร็จ - กิจกรรมการใช้	

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ตัวอย่างพฤติกรรมบ่งชี้	ตัวอย่างกิจกรรม	ร่องรอย/หลักฐาน
		ชั้น ม.๔ - ม.๖ - เลือกอาชีพตามความถนัดและสนใจของตนเองได้ - อธิบายอาชีพที่ตนเองเลือกตามความถนัดและความสนใจได้ - อธิบายแนวทางในการประกอบอาชีพในโลกปัจจุบันได้ - เข้าร่วมกิจกรรมฝึกทักษะอาชีพตามความถนัดและความสนใจของตนเอง - สำรวจความสนใจในอาชีพของตนเองได้ - วะบุอาชีพที่เหมาะสมกับตนเองได้อย่างมีเหตุผล - วะบุอาชีพในกลุ่มอาเขียนได้ - สืบค้นเกี่ยวกับคุณสมบัติของบุคคล ตลาดแรงงานในกลุ่มประเทศอาเซียนและระบบเศรษฐกิจยุคใหม่ได้ - นำเสนอนิทรรศการผลการสืบค้นข้อมูล - อธิบายวิธีการพัฒนาตนให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในกลุ่มประเทศอาเซียนและระบบเศรษฐกิจยุคใหม่ - มีสมรรถนะพื้นฐานในการประกอบอาชีพที่ตนใจได้ - อธิบายคุณลักษณะ ความสามารถและทักษะที่จำเป็นในการทำงานได้ - อธิบายคุณลักษณะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ การใช้ชีวิตอย่างเป็นสุขและเป็นประโยชน์ได้ - สรุปแนวทางสู่อาชีพที่ต้องการเหมาะสมกับข้อมูลของตน - วะบุสาขาในสถาบันให้สอดคล้อง	อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ - กิจกรรมโรงเรียนของฉัน - กิจกรรมสถานการณ์โลกในปัจจุบันและอนาคต - กิจกรรมสร้างทางเลือกในการประกอบอาชีพที่เหมาะสมในยุคดิจิทัล - ฯลฯ	

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ตัวอย่างพฤติกรรมบ่งชี้	ตัวอย่างกิจกรรม	ร่องรอย/หลักฐาน
		กับอาชีพที่สนใจ - อธิบายและปรับตัวของตนเองได้อย่างเหมาะสม - อธิบายปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามแผนชีวิตที่ตนวางไว้ - บอกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเองได้อย่างมีเหตุผล - ระบุแนวโน้มตลาดแรงงานในอนาคต - อธิบายวิธีการพัฒนาตนเองที่สอดคล้องกับอาชีพที่สนใจได้ - อธิบายคุณสมบัติของบุคคลที่ตลาดแรงงานต้องการในทศวรรษที่ ๒๑ ได้ - วิเคราะห์แนวโน้มของตลาดแรงงานทั้งในและต่างประเทศ - ฯลฯ		

ตัวอย่างการวิเคราะห์และจำแนกกิจกรรมแหนึ่งผู้เรียน หนึ่งอาชีพ ของระดับ ป.๔ - ป.๖ ดังนี้
สถานศึกษา ต. ดำเนินการวิเคราะห์กิจกรรม**หนึ่งผู้เรียน หนึ่งอาชีพ : มีงานทำ – มีอาชีพ**

องค์ประกอบ : ๑. การเลี้ยงดูลูกหลานในครอบครัว หรือการฝึกฝนอบรมในสถานศึกษาต้องมุ่งให้เด็กและเยาวชน รักงาน สู้งาน ทำจนงานสำเร็จ

ตัวชี้วัด : ครอบครัวหรือสถานศึกษาสร้างความตระหนักให้ผู้เรียนเป็นผู้รักงาน สู้งานและทำงานจนสำเร็จตามที่ได้รับมอบหมาย

พฤติกรรมบ่งชี้ในระดับ ป.๔ - ป.๖ : สถานศึกษาดำเนินกิจกรรมม่ามการ**ลงมือปฏิบัติของผู้เรียนตามความนัดหรืออาชีพที่ตนเองสนใจ เป็นอาชีพสุจริตและส่งผลดีต่อชาติบ้านเมือง** โดยเป็นกิจกรรมที่ดำเนินการอยู่แล้ว

กิจกรรม : สถานศึกษาได้ดำเนินการอยู่ ๓ กิจกรรม คือ **กิจกรรม ๑ โรงเรียน ๑ กิจกรรม กิจกรรมสร้างทางเลือกในการประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับศักยภาพของตนเองและสอดคล้องกับโลกในอนาคต และกิจกรรมตลาดนัดอาชีพ**

ร่องรอย และหลักฐาน : รายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ภาพถ่ายของผู้เรียนขณะทำกิจกรรม ฯลฯ

จิตอาสาด้วยหัวใจ : เป็นพลเมืองดี

จิตอาสาด้วยหัวใจ : เป็นพลเมืองดี เป็นกิจกรรมที่พัฒนาผู้เรียนให้มีพฤติกรรม ความคิด และอารมณ์ความรู้สึก เคารพและปฏิบัติตามกฎ กติกา ระเบียบ วัฒนธรรม จารีต ประเพณี รู้จักรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีความอดทน สามารถควบคุมอารมณ์ได้ มีน้ำใจน้ำใสพร้อมที่จะรู้จักการให้อภัย ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รู้จักและเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น ตระหนักในบทบาทหน้าที่ของการอยู่ร่วมกันในสังคม เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน อาสาและไม่เบ้าให้ผู้อื่นเข้าร่วมกิจกรรมส่วนรวม กิจกรรมสาธารณะ และสิ่งแวดล้อม เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาต่าง ๆ รวมถึงการหนักสนุนการแก้ไขปัญหาอย่างสันติวิธี มี ๒ องค์ประกอบ คือ ๑) หน้าที่พลเมือง และ ๒) จิตอาสา จึงกำหนดคำนิยามเชิงปฏิบัติการ ดังนี้

หน้าที่พลเมือง หมายถึง การแสดงออกทางด้านพฤติกรรม ความคิด และอารมณ์ความรู้สึกในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้ ๑) การเคารพและปฏิบัติตามกฎ กติกา ระเบียบ วัฒนธรรมจารีต ประเพณีของสังคมได้ ๒) การรู้จักรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีความอดทน สามารถควบคุมอารมณ์ได้ รวมทั้งมีน้ำใจน้ำใส รู้จักการให้อภัย ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ๓) การรู้จักและเคารพสิทธิของตนเอง และผู้อื่น ๔) การตระหนักในบทบาทหน้าที่ของการอยู่ร่วมกันในสังคม

จิตอาสา หมายถึง การแสดงออกทางด้านพฤติกรรม ความคิด อารมณ์ความรู้สึก ในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้ ๑) การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ๒) อาสาและไม่เบ้าให้ผู้อื่นเข้าร่วมกิจกรรมส่วนรวม กิจกรรมสาธารณะ และสิ่งแวดล้อม ๓) การช่วยแก้ไขปัญหาต่าง ๆ รวมถึงการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาอย่างสันติวิธี

จิตอาสาด้วยหัวใจ : เป็นพลเมืองดี

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ตัวอย่างพฤติกรรมบ่งชี้	ตัวอย่างกิจกรรม	ร่องรอย/หลักฐาน
หน้าที่พลเมือง	๑. เคารพและปฏิบัติตามกฎกติการะเบียบวัฒนธรรม จารีตประเพณีของสังคมได้	<u>ปฐมวัย</u> - พบครูหรือผู้ใหญ่ แสดงความเคารพด้วยการไหว้ - เก็บสิ่งของเข้าที่ให้เรียบร้อยหลังจากเล่น หรือใช้แล้ว - เชื่อฟังพ่อแม่ และครูในโรงเรียน - ปฏิบัติตนตามกฎกติกาของห้องเรียนได้ - รู้จักและสามารถอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างมีความสุข - ฯลฯ <u>ชั้น ป.๑ - ป.๓</u> - ตรงต่อเวลา - ปฏิบัติตามกฎของโรงเรียน - เชื่อฟังพ่อแม่ และครูในโรงเรียน - ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ของสังคม - เข้าร่วมกิจกรรมประเพณีได้อย่างเหมาะสม - ฯลฯ <u>ชั้น ป.๔ - ป.๖</u> - เคารพกฎระเบียบของโรงเรียน ชุมชนและชาติบ้านเมือง - รู้กฎหมายเบื้องต้น - มีวินัยในตนเองยอมรับและถือปฏิบัติตามกฎ กติกา ระเบียบวัฒนธรรม จารีต ประเพณี - ตรงต่อเวลา - รับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย - เชื่อฟังพ่อแม่ และครูในโรงเรียน - ฯลฯ <u>ชั้น ม.๑ - ม.๓</u> - ตรงต่อเวลา - ปฏิบัติตามกฎของโรงเรียน - เชื่อฟังพ่อแม่ และครูในโรงเรียน	- กิจกรรมลูกเสือ / เนตรนารี / ยุวกาชาด / ผู้บำเพ็ญประโยชน์ - กิจกรรมนักศึกษาวิชาทหาร - กิจกรรมเกี่ยวกับสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ - กิจกรรมจิตอาสา - กิจกรรมหนูน้อยมารยาทงาม - กิจกรรมสร้างสำนึกพลเมือง โรงเรียนยุวจิต - กิจกรรมสภานักเรียน คณะห้องสังคม - กิจกรรมสภานักเรียน คณะห้องแผ่นดิน - กิจกรรมระเบียบวินัย - กิจกรรมค่านิยม ๑๒ ประการ - ฯลฯ	- โครงการ - กิจกรรม - ภาพถ่าย - เกียรติบัตร และโล่รางวัล - โครงงาน - ชิ้นงาน - ผลงานผู้เรียน - บันทึกความดี - บันทึกข้อตกลง - บันทึกกิจกรรมต่าง ๆ - แฟ้มสะสมผลงาน - โครงการ - เกียรติบัตร - สมุดบันทึกพฤติกรรม - ฯลฯ

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ตัวอย่างพฤติกรรมบ่งชี้	ตัวอย่างกิจกรรม	ร่องรอย/หลักฐาน
		- ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ของสังคม - ปฏิบัติตามวัฒนธรรม จารีตประเพณี - ฯลฯ **ชั้น ม.๔ - ม.๖** - ตรงต่อเวลา - ปฏิบัติตามกฎของโรงเรียน - เชื่อฟังพ่อแม่ และครูในโรงเรียน - ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ของสังคม - ปฏิบัติตามวัฒนธรรม จารีตประเพณี - เป็นแบบอย่าง และส่งเสริมให้ผู้อื่นปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ วัฒนธรรม จารีต ประเพณี - ฯลฯ		
	๒. รู้จักรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีความอดทน สามารถควบคุมอารมณ์ได้ มีน้ำใจ นักกีฬา รู้จักการให้อภัย ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	**ปฐมวัย** - ปฏิบัติหน้าที่ประจำวันตามที่ได้รับมอบหมายได้เหมาะสมตามวัย - ช่วยเหลือ และแบ่งปันสิ่งของซึ่งกันและกันได้ - เก็บรักษาสิ่งของเครื่องใช้ของส่วนรวม - เข้าร่วมกิจกรรมการแข่งขันกีฬาในโรงเรียน - มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ตามหลักสูตรปฐมวัย - รู้จักช่วยเหลือ และแบ่งปันซึ่งกันและกัน - รู้จักรักษาสิ่งของเครื่องใช้ของส่วนรวม - ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ - ฯลฯ **ชั้น ป.๑ - ป.๓** - ปฏิบัติหน้าที่ประจำวันตามที่ได้รับมอบหมาย	- กิจกรรมกีฬา - กิจกรรมการรักษาความสะอาดห้องเรียน / โรงเรียน - กิจกรรมลูกเสือ / เนตรนารี / ยุวกาชาด / ผู้บำเพ็ญประโยชน์ - กิจกรรมเกี่ยวกับสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ - กิจกรรมจิตอาสา - กิจกรรมโครงงานคุณธรรมจิตอาสา - กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน พี่สอนน้อง - กิจกรรมกีฬา - กิจกรรม ๕ส	- โครงการ - กิจกรรม - ภาพถ่าย - เกียรติบัตร และใส่กรอบ - โครงงาน - ชิ้นงาน - มองงานผู้เรียน - บันทึกความดี - บันทึกข้อตกลง - บันทึกกิจกรรมต่าง ๆ - ฯลฯ

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ตัวอย่างพฤติกรรมบ่งชี้	ตัวอย่างกิจกรรม	ร่องรอย/หลักฐาน
		- ช่วยเหลือและแบ่งปันซึ่งกันและกัน - เก็บรักษาสิ่งของเครื่องใช้ของส่วนรวม - ไม่ทะเลาะ และใช้กำลังในการแก้ปัญหา - ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย - รู้จักปฏิบัติตนตามหลักประชาธิปไตย รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น สามารถเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี - รักษาสาธารณะสมบัติของส่วนรวม - รู้จักแก้ปัญหาโดยใช้เหตุผลและสันติวิธี - รู้จักของไทย และให้อภัย - ฯลฯ **ชั้น ป.๔ - ป.๖** - ปฏิบัติหน้าที่ประจำวันตามที่ได้รับมอบหมาย - ช่วยเหลือและแบ่งปันซึ่งกันและกัน - มีความสามัคคีในหมู่คณะ - รู้จักของไทย และให้อภัย - ไม่ทะเลาะ และใช้กำลังในการแก้ปัญหา - ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคและอุปสรรคในการทำงาน - เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ในการปฏิบัติตามกฎกติกาของสังคม - มีบทบาทในการจัดกิจกรรมจิตอาสาเพื่อสาธารณประโยชน์ - มีส่วนร่วมรณรงค์ในการยุติปัญหาความขัดแย้งรุนแรง ในสถานศึกษา - มีความมุ่งมั่นอดทนเสียสละ เพื่อให้งานที่ได้รับมอบหมายประสบความสำเร็จ - ฯลฯ	(Big Cleaning Day) - กิจกรรมเข้าแถวเคารพธงชาติ - กิจกรรมโรงเรียนสีขาว - กิจกรรมค่านิยม ๑๒ ประการ - ฯลฯ	

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ตัวอย่างพฤติกรรมบ่งชี้	ตัวอย่างกิจกรรม	ร่องรอย/หลักฐาน
		ชั้น ม.๑ - ม.๓ - ปฏิบัติหน้าที่ประจำวันตามที่ได้รับมอบหมาย - ช่วยเหลือและแบ่งปันซึ่งกันและกัน - ไม่ทะเลาะ และใช้กำลังในการแก้ปัญหา - ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน - ฯลฯ **ชั้น ม.๔ - ม.๖** - ปฏิบัติหน้าที่ประจำวันตามที่ได้รับมอบหมาย - ช่วยเหลือและแบ่งปันซึ่งกันและกัน - ไม่ทะเลาะ และใช้กำลังในการแก้ปัญหา - ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน - แก้ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมายในระยะเวลาที่กำหนด - สังเกตและรับรู้อารมณ์ทางบวกและทางลบของตนเอง - วิเคราะห์สาเหตุของอารมณ์ทางบวกและทางลบของตนเอง - ปฏิบัติตนในการจัดการอารมณ์ทางลบและความเครียดได้อย่างเหมาะสม - แสดงออกทางอารมณ์ทางด้านบวกและด้านลบได้อย่างเหมาะสม - ฯลฯ		
หน้าที่พลเมือง	๑. ครอบครัว สถานศึกษา และสถานประกอบการต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จัก	**ปฐมวัย** - รู้จักการเข้าแถวตามลำดับก่อนมาหลัง - ไม่หยิบเอาสิ่งของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง - การเป็นผู้นำ-ผู้ตาม	- กิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน - กิจกรรมลูกเสือ / เนตรนารี / ยุวกาชาด / ผู้	- โครงการ - กิจกรรม - ภาพถ่าย - เกียรติบัตร และใส่กรอบ - โครงงาน

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ตัวอย่างพฤติกรรมบ่งชี้	ตัวอย่างกิจกรรม	ร่องรอย/หลักฐาน
	และเคารพสิทธิของตนและผู้อื่น	- ฯลฯ **ชั้น ป.๔ - ป.๓** - รู้ถึงการเข้าแถวตามลำดับมาก่อนมาหลัง - รู้สิทธิหน้าที่ของตนเอง และเคารพสิทธิของผู้อื่น - ฯลฯ **ชั้น ป.๔ - ป.๖** - รู้ถึงการเข้าแถวตามลำดับมาก่อนมาหลัง - รู้สิทธิหน้าที่ของตนเอง และเคารพสิทธิของผู้อื่น - ให้เกียรติซึ่งกันและกัน - ฯลฯ **ชั้น ม.๑ - ม.๓** - รอคอยตามลำดับก่อนหลัง - รู้สิทธิตนเอง สิทธิผู้อื่น และรู้จักรักษาสิทธิของตนเอง เคารพสิทธิผู้อื่นอย่างเหมาะสม - บอกคุณลักษณะที่พึงประพึงพัฒนาและข้อจำกัดของตนเอง และผู้อื่น - ชมเชยข้อดีและยอมรับข้อจำกัดของตนเองและ ผู้อื่น - ฯลฯ **ชั้น ม.๔ - ม.๖** - รอคอยตามลำดับก่อนหลัง - รู้สิทธิตนเอง สิทธิผู้อื่น และรู้จักรักษาสิทธิของตนเอง เคารพสิทธิผู้อื่นจนเป็นนิสัย - ค้นหาระดับความรู้และเห็นคุณค่าในตนเอง - วะบุแนวทางในการพัฒนาความรู้และเห็นคุณค่าของตนเอง - ประเมินจุดเด่นของตนเองได้ - ระบุความสำเร็จของตนเองที่ได้รับและมีความภาคภูมิใจ	บำเพ็ญประโยชน์ - กิจกรรมเกี่ยวกับสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ - กิจกรรมจิตอาสา - กิจกรรมแสดงบทบาทสมมุติ - กิจกรรมแสดงเจตจำนงต่อต้านการทุจริต - กิจกรรมพัฒนาสุขุทูตความดีสู่วิถีพอเพียงโลกในศตวรรษที่ ๒๑ - กิจกรรมโรงเรียนสุจริต - กิจกรรมสภานักเรียน - กิจกรรมโรงเรียนสีขาว ฯลฯ	- ชิ้นงาน - ผลงานผู้เรียน - บันทึกความดี - บันทึกข้อตกลง - บันทึกกิจกรรมต่าง ๆ - ฯลฯ

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ตัวอย่างพฤติกรรมบ่งชี้	ตัวอย่างกิจกรรม	ร่องรอย/หลักฐาน
		- ระบุแนวทางในการวางแผนชีวิตสู่เป้าหมายด้านการเรียน ด้านการประกอบอาชีพและด้านการดำเนินชีวิต - สะท้อนในคุณค่าของการช่วยเหลือผู้อื่น - สำรวจแววผู้เรียน YC ของตนเอง - อธิบายองค์ความรู้เกี่ยวกับผู้เรียนเพื่อนที่ปรึกษาและขั้นตอนแทคนิคการให้คำปรึกษาเพื่อนได้ - อธิบายแนวทางการพัฒนาบุคลิกภาพของตนเองได้ - วิเคราะห์พฤติกรรมที่ส่งเสริมให้แสดงออกถึงลักษณะที่ดีของตัวเองได้ - ฯลฯ		
	๒. สร้างความสะดวกในบทบาทหน้าที่ของการอยู่ร่วมกันในสังคม	**ปฐมวัย** - สื่อใจเรียนรู้ และพัฒนาตนเอง - ร่วมกันกำหนดข้อตกลงของห้องเรียน - ปฏิบัติตนตามข้อตกลงและเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน เช่น ไม่ส่งเสียงดัง ไม่นำขนมมากินในห้องเรียน สนใจในกิจกรรมที่ครูจัดให้และร่วมกิจกรรมอย่างมีความสุข - การเล่นหรือทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น - การยอมรับในตนเองและผู้อื่น - ฯลฯ **ชั้น ป.๑ - ป.๓** - สื่อใจเรียนรู้ และพัฒนาตนเองตามบทบาทหน้าที่ของตนเองในครอบครัว โรงเรียน และสังคม - การเล่นหรือทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น - การยอมรับในตนเองและผู้อื่น	- กิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน - กิจกรรมลูกเสือ / เนตรนารี / ยุวกาชาด / ผู้บำเพ็ญประโยชน์ - กิจกรรมเกี่ยวกับสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ - กิจกรรมจิตอาสา - กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน - กิจกรรมโรงเรียนสุจริต โตไปไม่โกง - กิจกรรมโรงเรียนสีขาว - ฯลฯ	- โครงการ - กิจกรรม - ภาพถ่าย - เกียรติบัตร และโล่รางวัล - โครงงาน - ชิ้นงาน - ผลงานผู้เรียน - บันทึกความดี - บันทึก ข้อตกลง - บันทึก กิจกรรมต่าง ๆ - ฯลฯ

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ตัวอย่างพฤติกรรมบ่งชี้	ตัวอย่างกิจกรรม	ร่องรอย/หลักฐาน
		- ฯลฯ **ชั้น ป.๔ - ป.๖** - ตั้งใจเรียนรู้ และทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ - ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของการอยู่ร่วมกัน ในครอบครัว โรงเรียน และสังคม - รับผิดชอบกับการกระทำของตนเอง - ฯลฯ **ชั้น ม.๑ - ม.๓** - ตั้งใจเรียนรู้ และทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จด้วยตนเอง - รับผิดชอบกับการกระทำของตนเอง - รู้และปฏิบัติหน้าที่ของตนเองอย่างถูกต้อง - ยอมรับและปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่น - รู้จักและเข้าใจตนเอง รักและเห็นคุณค่าในตนเอง - ฯลฯ **ชั้น ม.๔ - ม.๖** - ตั้งใจเรียนรู้ และทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จด้วยตนเอง และเป็นแบบอย่างได้ - รู้และปฏิบัติหน้าที่ของตนเองอย่างถูกต้อง - รับผิดชอบกับการกระทำของตนเอง - ยอมรับและปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่น - รู้จักและเข้าใจตนเอง รักและเห็นคุณค่าในตนเอง - เข้าใจและยอมรับผู้อื่น มีทักษะในการดำเนินชีวิต		

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ตัวอย่างพฤติกรรมบ่งชี้	ตัวอย่างกิจกรรม	ร่องรอย/หลักฐาน
		- มีจุดมีภาวะทางอารมณ์ สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพสังคม สิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนไปได้อย่างเหมาะสม - รู้จักตัดสินใจและแก้ปัญหา รวมทั้งสามารถปรับตัวต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตอย่างเหมาะสม - มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นคนดีในสังคม อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข - รู้จักหลีกเลี่ยงอบายมุข สารเสพติด การพนัน หรือสิ่งที่เป็นอันตรายต่อชีวิต - ฯลฯ		
จิตอาสา	๑.เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน	**ปฐมวัย** - ใช้ทรัพยากรส่วนรวมอย่างประหยัด เช่น ไม่เปิดน้ำทิ้งไว้เวลาแปรฟัน ไม่เปิดไฟทิ้งไว้ ฯลฯ - ปลูกทุกครั้งหลังจากใช้แล้ว - ไม่นำสิ่งของส่วนรวมมาเป็นของส่วนตน - ฯลฯ **ชั้น ป.๑ - ป.๓** - ใช้ทรัพยากรส่วนรวมอย่างประหยัด - ช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน - ไม่นำสิ่งของส่วนรวมมาเป็นของส่วนตน - ดูแลรักษาสมบัติของส่วนรวม - ฯลฯ **ชั้น ป.๔ - ป.๖** - ใช้ทรัพยากรส่วนรวมอย่างประหยัด - ดูแลรักษาทรัพย์สมบัติของส่วนรวม	- กิจกรรมชมรมชุมนุม เพื่อประโยชน์สาธารณะ - กิจกรรมจิตอาสา - กิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน - กิจกรรมลูกเสือ / เนตรนารี / ยุวกาชาด / ผู้บำเพ็ญประโยชน์ - กิจกรรมเกี่ยวกับสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ - กิจกรรมทำความสะอาด - กิจกรรมการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า - กิจกรรมโครงการตามวิเทศน์ในนะ	- โครงการ - กิจกรรม - ภาพถ่าย - เกียรติบัตร และไฟล์รางวัล - โครงงาน - ชิ้นงาน - ผลงานผู้เรียน -บันทึกความดี -บันทึกข้อตกลง -บันทึกกิจกรรมต่างๆ - ฯลฯ

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ตัวอย่างพฤติกรรมบ่งชี้	ตัวอย่างกิจกรรม	ร่องรอย/หลักฐาน
		- ช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน - ไม่นำสิ่งของส่วนรวมมาเป็นของส่วนตน - ฯลฯ **ชั้น ม.๓ - ม.๓** - ใช้ทรัพยากรส่วนรวมอย่างประหยัด และเก็บรักษาดูแลอย่างดี - ช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน - ไม่นำสิ่งของส่วนรวมมาเป็นของส่วนตน - แยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม - ฯลฯ **ชั้น ม.๔ - ม.๖** - ใช้ทรัพยากรส่วนรวมอย่างประหยัด คุ้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี - ช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน - ไม่นำสิ่งของส่วนรวมมาเป็นของส่วนตน - แยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม - เป็นแบบอย่างของการเสียสละประโยชน์ส่วนตน เพื่อส่วนรวม - ฯลฯ		
จิตอาสา	๒. ให้มีหัวใจให้ผู้อื่นเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อประโยชน์สาธารณะ มีจิตอาสาในการเข้าไปมี	**ปฐมวัย** - ชักชวนเพื่อนเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อประโยชน์สาธารณะได้เหมาะสมตามวัย - มีการคิด ตัดสินใจหรือแก้ปัญหาได้ตามวัยสอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสม - ฯลฯ	- กิจกรรมชมรมชุมนุม เพื่อประโยชน์สาธารณะ - กิจกรรมดูแลเลี้ยงอาหาร - กิจกรรมชวนน้องเข้าวัด	- โครงการ - กิจกรรม - ภาพถ่าย - เกียรติบัตร และใส่รางวัล - โครงงาน - ชิ้นงาน - ผลงานผู้เรียน

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ตัวอย่างพฤติกรรมบ่งชี้	ตัวอย่างกิจกรรม	ร่องรอย/หลักฐาน
	ส่วนร่วมในกิจกรรมที่เป็นสาธารณะ (โรงเรียน ชุมชน สังคม ประเทศชาติ ประชาคมโลก และสิ่งแวดล้อม)	**ชั้น ป.๑ - ป.๓** - ชักชวนเพื่อนเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อประโยชน์สาธารณะ - ชักชวนผู้อื่นเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อประโยชน์สาธารณะ - ฯลฯ **ชั้น ป.๔ - ป.๖** - ชักชวน เพื่อน และผู้อื่นเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อประโยชน์สาธารณะ - นำเสนอข้อมูล อธิบาย ชี้แจง รายละเอียดให้ผู้อื่นเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อประโยชน์สาธารณะ - ฯลฯ **ชั้น ม.๑ - ม.๓** - ชักชวนเพื่อน และผู้อื่นเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อประโยชน์สาธารณะ - ชูคไม้นำวอย่างมีเหตุผล และนำเชื่อถือให้เพื่อนเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อประโยชน์สาธารณะ - สร้างกลุ่มแนวร่วมเพื่อสนับสนุนไม้นำวไยให้เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อประโยชน์สาธารณะ - ฯลฯ **ชั้น ม.๔ - ม.๖** - ชักชวนเพื่อน และผู้อื่นเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อประโยชน์สาธารณะ - ชูคไม้นำวอย่างมีเหตุผล และนำเชื่อถือให้เพื่อนเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อประโยชน์สาธารณะ - สร้างกลุ่มแนวร่วมเพื่อสนับสนุนไม้นำวไยให้เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อประโยชน์สาธารณะ - จัดทำกิจกรรม หรือโครงการเพื่อประโยชน์สาธารณะ - ฯลฯ	- กิจกรรม to be number one - กิจกรรม YC - กิจกรรมสภา นักเรียน - กิจกรรมจิตอาสา - กิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน - กิจกรรมลูกเสือ / เนตรนารี / ยุวกาชาด / ผู้บำเพ็ญประโยชน์ - กิจกรรมเกี่ยวกับสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ - กิจกรรมสุวรูปความดี - กิจกรรมชวนน้องเข้าวัด - กิจกรรม to be number one - กิจกรรม YC - ฯลฯ	- บันทึกความดี - บันทึก ข้อตกลง - บันทึกกิจกรรมต่างๆ - ฯลฯ

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ตัวอย่างพฤติกรรมบ่งชี้	ตัวอย่างกิจกรรม	ร่องรอย/หลักฐาน
จิตอาสา	๔. ช่วยแก้ไขปัญหาต่าง ๆ รวมถึงการลดปัจเนตุการแก้ไขปัญหาอย่างสันติวิธี	**<u>ปฐมวัย</u>** - ช่วยพ่อ แม่ ผู้ปกครอง และครูทำงานได้เหมาะสมตามวัย - ร่วมกิจกรรมระดมสมองต่าง ๆ - ฯลฯ **<u>ชั้น ป.๑ - ป.๓</u>** - ช่วยพ่อ แม่ ผู้ปกครอง และครูทำงาน - อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ - เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและสังคม - ฯลฯ **<u>ชั้น ป.๔ - ป.๖</u>** - ช่วยพ่อ แม่ ผู้ปกครอง และครูทำงาน - อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ - เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน สังคม ประเทศชาติ และสิ่งแวดล้อม - ฯลฯ **<u>ชั้น ม.๑ - ม.๓</u>** - ช่วยพ่อ แม่ ผู้ปกครอง และครูทำงาน - อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ - เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน สังคม ประเทศชาติ และสิ่งแวดล้อม - ฯลฯ **<u>ชั้น ม.๔ - ม.๖</u>** - ช่วยพ่อ แม่ ผู้ปกครอง และครูทำงาน - อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ - เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน ชุมชน สังคม ประเทศชาติ และสิ่งแวดล้อม - เป็นผู้นำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์	- กิจกรรมสาธารณะ เช่น วิ่งการกุศล - กิจกรรม อย.น้อย - กิจกรรมการระแวงต่าง ๆ - กิจกรรมสานสัมพันธ์ - กิจกรรมที่ดูแลน้อง - กิจกรรมบำรองลอง - กิจกรรมลูกเสือจิตอาสา - กิจกรรมเพื่อนที่ปรึกษา (YC) - กิจกรรมจิตอาสา - กิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน - กิจกรรมลูกเสือ / เนตรนารี / ยุวกาชาด / ผู้บำเพ็ญประโยชน์ - กิจกรรมเกี่ยวกับสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ - กิจกรรมยุวทูตความดี - ฯลฯ	- โครงการ - กิจกรรม - ภาพถ่าย - เกียรติบัตร และใส่รางวัล - โครงงาน - ชิ้นงาน - ผลงานผู้เรียน - บันทึกความดี - บันทึกข้อตกลง - บันทึกกิจกรรมต่างๆ - ฯลฯ

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ตัวอย่างพฤติกรรมบ่งชี้	ตัวอย่างกิจกรรม	ร่องรอย/หลักฐาน
		ต่อโรงเรียน ชุมชน สังคม ประเทศชาติ และสิ่งแวดล้อม - ร่วมกิจกรรมแก้ไขปัญหาหรือร่วมสร้างสิ่งที่สามารถตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น - ฯลฯ		

ตัวอย่างการวิเคราะห์และจำแนกกิจกรรมจิตอาสาด้วยหัวใจ ของระดับ ม.๑ – ม.๓ ดังนี้
สถานศึกษา ง. ดำเนินการวิเคราะห์กิจกรรม**จิตอาสาด้วยหัวใจ : เป็นพลเมืองดี**

องค์ประกอบ : หน้าที่พลเมือง

ตัวชี้วัด : ตัวชี้วัดที่ ๑.เคารพและปฏิบัติตามกฎ กติกา ระเบียบ วัฒนธรรม จารีต ประเพณีของสังคมได้

พฤติกรรมบ่งชี้ในระดับ ม.๑ – ม.๓ : สถานศึกษามีกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการ**ปฏิบัติตามกฎของโรงเรียน และปฏิบัติตามวัฒนธรรม จารีต ประเพณีของสังคม** ซึ่งได้มีการดำเนินการอยู่แล้ว

กิจกรรม : โรงเรียนได้ดำเนินการอยู่ ๔ กิจกรรม คือ **กิจกรรมลูกเสือ / นันทนารี / ยุวกาชาด / ผู้บำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมนักศึกษาวิชาทหาร กิจกรรมเกี่ยวกับธรณีบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และกิจกรรมค่านิยม ๑๒ ประการ** ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ได้ดำเนินการอยู่แล้ว

ร่องรอย และหลักฐาน : รายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ / กิจกรรม ภาพถ่ายของผู้เรียนขณะทำกิจกรรม ฯลฯ

บทที่ ๔

การนิเทศ กำกับ ติดตาม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักในพระมหากรุณาธิคุณ ในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ ได้น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย และจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ซึ่งได้จัดทำแนวทางสำหรับการนิเทศ กำกับ ติดตาม การจัดกิจกรรม ๔ กิจกรรม ประกอบด้วย

๑. วิถีคนดี : มีวิถีคนดีที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง
๒. มีคุณธรรมนำชีวิต : มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง – มีคุณธรรม
๓. หนึ่งผู้เรียน หนึ่งอาชีพ : มีงานทำ – มีอาชีพ
๔. จิตอาสาด้วยหัวใจ : การเป็นพลเมืองดี

โดยให้มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม การน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ สู่การปฏิบัติ ทั้งในระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ดังนี้

๑. ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการกำกับ ติดตามการดำเนินงานและขับเคลื่อนการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ สู่การปฏิบัติ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ตั้งไว้

๒. ระดับเขตพื้นที่การศึกษา เป็นการนิเทศ กำกับ ติดตาม และสนับสนุน การดำเนินงานน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ สู่การปฏิบัติของสถานศึกษา ให้บรรลุวัตถุประสงค์ และสร้างจิตวิญญาณให้แก่สถานศึกษา

๓. ระดับสถานศึกษา เป็นการกำกับ ติดตาม การน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ สู่การปฏิบัติ โดยผู้บริหาร กำกับ ติดตามการดำเนินงานของครูผู้สอนในด้านการน้อมนำพระบรมราโชบายในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แก่ผู้เรียน

โดยจะลงสู่การปฏิบัติในโรงเรียนนำร่อง ๕๘๘ โรงเรียนที่อยู่ในกลุ่มพัฒนาโรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริและโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ จำนวน ๑๙ กลุ่มโรงเรียน ขับเคลื่อนร่วมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ร่วมกันถอดบทเรียนและค้นหานวัตกรรมปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เพื่อเป็นต้นแบบและขยายผลให้กับสถานศึกษาทั่วไป จำนวน ๒๙,๒๐๕ แห่ง ในปีการศึกษาต่อไป

ภาคผนวก

รายชื่อคณะทำงานจัดทำแนวทางการดำเนินงานโครงการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ในพลวงรัชกาลที่ ๑๐ สู่การปฏิบัติ

ที่ปรึกษา

๑. ดร.อัมพร ทินะสา	เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๒. ว่าที่ร้อยตรีธนู วงษ์ชินดา	รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๓. นายบุญเลิศ ค่อนอาด	รักษาการในตำแหน่งที่ปรึกษาด้านวิชาการการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๔. ดร.ภูร จันทรพงษ์ ปุณยรัสร์กร	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา

คณะทำงาน

๑. ดร.วรัญญูครณ์ ชาลีรักษ์	ผู้เชี่ยวชาญด้านติดตามตรวจสอบ ประธานคณะทำงาน การดำเนินการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๒. นายนพพร แสงอาทิตย์	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาโรงเรียน รองประธานคณะทำงาน ในโครงการตามพระราชดำริและโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ
๓. ดร.ชนาธิป พุ่ยแป	ผู้อำนวยการสำนักทดสอบทางการศึกษา คณะทำงาน
๔. ดร.ธนรุษ มั่งมีสุขสิริ	ผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ คณะทำงาน
๕. นางสำไย ลนันร์มย์	ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาเครื่องมือวัดผล คณะทำงาน
๖. นางสาวพรเพ็ญ ทองเสิมา	ผู้เชี่ยวชาญด้านประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะทำงาน
๗. ดร.สุวิทย์ บึงบัว	ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตรและสื่อสาร คณะทำงาน การเรียนรู้ด้านเทคโนโลยี
๘. ดร.ภูมิ พระรักษา	รองผู้อำนวยการ คณะทำงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต ๓
๙. นายสมชาย ลิ้มประจันตร์	รองผู้อำนวยการ คณะทำงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต ๓
๑๐. นางวิมพ์วิภา รักลม	รองผู้อำนวยการ คณะทำงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช
๑๑. นายวสันต์ ริวิผนา	รองผู้อำนวยการ คณะทำงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา
๑๒. นายวชิรวรรษ วัฒนสันติพงศ์	รองผู้อำนวยการ คณะทำงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง
๑๓. นางสาวสุนันทา พร้าวตะคุ	รองผู้อำนวยการ คณะทำงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี

๑๔. ดร.พันธุ์ชัย ศรีทิพันธุ์	อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	คณะทำงาน
๑๕. ดร.นรากร ศรีวาปี	ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต ๓	คณะทำงาน
๑๖. นายชิษณินนท์ อรรจนาระเบียบ	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต ๓	คณะทำงาน
๑๗. นายนราพงศ์ อาษาวินทร์	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต ๑	คณะทำงาน
๑๘. ดร.รุ่งนภา สังฆอาด	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี	คณะทำงาน
๑๙. ดร.นลลักษณ์ มีแก้ว	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม	คณะทำงาน
๒๐. นางสาวสุภัสศรณ์ พนมไพรพฤกษ	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก เขต ๑	คณะทำงาน
๒๑. นางจณาภาแค ศิลปรัศมี	รองผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีนนทบุรี	คณะทำงาน
๒๒. นางสาวมธุรรัตน์ วิจิตรมุธานนท์	รองผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต ๓	คณะทำงานและเลขานุการ
๒๓. นายทศวรรษ เกิดดิ้ง	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๔. นายเตชินท์พัสม์ ไพลิขิตชนานนท์	ครู โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๕. นางสาวกาญจนาพร พงษ์เสงา	พนักงานจ้างเหมาบริการ สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา ช่วยราชการสำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๖. นางสาวกาญจนาพร พงษ์เสงา	พนักงานจ้างเหมาบริการ สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๗. นางสาวปวีณ ศาลนัด	พนักงานจ้างเหมาบริการ สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๘. นางสาวธัญญารัตน์ ทวีบุญ	พนักงานจ้างเหมาบริการ สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๙. นายกานุวัฒน์ ศรีวิชัยวงศ์	พนักงานจ้างเหมาบริการ สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
๓๐. นายภูมิสิทธิ์ พึ่งเพียร	พนักงานจ้างเหมาบริการ สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะบรรณาธิการกิจ

๑. ดร.วิญญูกรณ์ ชาลีรักษ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านติดตามตรวจสอบ
การดำเนินการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ประธานคณะทำงาน

๒. นางลำไย สนันวิมล์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาเครื่องมือวัดผล
รองประธานคณะทำงาน

๓. ดร.อรนุช มังมีสุขศิริ ผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ คณะทำงาน

๔. นางสาวพรเพ็ญ ทองสิมา ผู้เชี่ยวชาญด้านประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะทำงาน

๕. ดร.สุวิทย์ ปิงบัว ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตรและสื่อสาร
การเรียนรู้ด้านเทคโนโลยี คณะทำงาน

๖. นายจักรพันธ์ ประหมุเพ็ป รองผู้อำนวยการสถาบันการศึกษาทำนาญการพิเศษ
โรงเรียนผ่างวิทยาสน สพม.ขอนแก่น คณะทำงาน

๗. นายอภิวัฒน์ ศรีกันหา ครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนหุมแห้ศึกษา สพม.ขอนแก่น คณะทำงาน

๘. นายแท้ นามแก้ว ครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนสหวิทรีนำน สพม. น่าน คณะทำงาน

๙. นายนพพร แสงอาทิตย์ ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาโรงเรียน
ในโครงการตามพระราชดำริและโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ
เลขานุการและคณะทำงาน

ออกแบบและจัดทำรูปเล่ม (Art Work)

๑. นางพิกุลทอง สังข์เงิน นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต ๓

๒. นายสลิลภัทร์พัสน์ โลติวัธรรมานนท์ ครู โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ
ช่วยราชการสำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
Office of the Basic Education Commission.

www.obec.co.th
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ